విడిపత్రిక ౧ అణా

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

సం॥ చందా రూ. ౬ | మార్చి 12 వ తేది 1936 గురువారము | అర్ధ సం॥ చందా రూ ౩

సంపుటము ౧౦ | తూపుబజారు, హైదరాబాదు - దక్కన్. | సంచిక ౨౪

[illegible]

భారత సైన్యము దాని క్రమాభివృద్ధి

—సనర్లశ్రీ రామనృసింహంగారు

ఇండియాలోని ఆర్మీ... [illegible]

[illegible]

Army in India and its evolution Govt. of India Publication 1924.

[illegible]

(Half caste Goaneese topasses)

[illegible]

సైన్యము మూడు భాగములుగ విభజింపబడెను.

[illegible]

...వ పేజి చూడుడు

భారత సైన్యము దాని క్రమాభివృద్ధి

[illegible]

[illegible]

తెలుగు ... మొదలు ౧౧ డివిజనులు

[illegible]

సైనిక విభజన ... సర్వసేనా నాయకుడు (Commander-in-Chief) ...

I ... [illegible]

II పశ్చిమకమాండ్ — [illegible]

III పూర్వకమాండ్ — [illegible]

IV [illegible]

V [illegible]

[illegible]

పిండప్రదానము పితరులకు చెందునా?

[illegible]

[illegible]

స్వతంత్రము — పొందుటకు

INDEDENDENCE

ఉద్యోగపు దాస్యమునుండియు, నిరుద్యోగపు విచారమునుండియు, స్వతంత్రత పొందుటకు

స్టార్ ఏజన్సీ తీసికొనుడు

1. [illegible]	4. [illegible]
2. [illegible]	5. [illegible]
3. [illegible]	6. [illegible]

మీ విజయము మస్తిరము

[illegible]

వివరములకు వ్రాయుడు:—

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఏ. జి.

అష్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

(మదరాసు)

బ్రాంచి:హనుమకొండ

[illegible]

[illegible]

మాకు అనేకులు ఏజంట్లు కావలయును.

దౌలత్ సబ్బు ఫ్యాక్టరీ

[illegible], సికింద్రాబాదు.

సహారా ఎక్స్ట్రా

[illegible]

సహారా ఎక్స్ట్రా బ్లేడును వాడుడు.

[illegible]

నిజాం ఆంధ్రోద్యమ ప్రచారము

[illegible]

గ్రామ సమాచారములు

[illegible]

విద్యార్థి భజనమండలి

[illegible] 28 తేది [illegible] మంగళవారం [illegible] జయప్రదముగా ముగిసెను. [illegible] సువర్ణ [illegible] కార్యక్రమము [illegible] విద్యార్థులుత్సాహముతో కార్యక్రమమునందు పాల్గొనిరి. [illegible] జయప్రదముగ ముగిసెను.

కంమూరు

మహబూబు నగరమునుండి ౧౨ మైళ్లదూరమున నున్న కంమూరను గ్రామమునందు ప్రతి సంవత్సరము రామలింగస్వామివారి యాత్ర జరుపబడుచుండును. ఈ సంవత్సర మార్చి ౫ వ తేదీ మొదలు [illegible] వైభవముగ జరుగగలదు.

మన్నెముకొండ

మహబూబు నగరమునుండి [illegible] మైళ్ల దూరమున నున్న యీ గ్రామమునందు [illegible] యాత్ర జరుగుచుండును. ఈ సంవత్సరము [illegible] యాత్ర [illegible] జరిగినది. [illegible] కలిగినది.

మున్నూరుకాపు మహిళల వివాహము

[illegible]

ఇట్లు
ఒకసంఘసభ్యుడు

మహబూబాబాదు మాలీపటేలు ఇంటిలో దొంగతనము

[illegible] మాలీపటేలుగారు [illegible] రాత్రి దొంగతనము జరిగి సుమారు ౧౦౦౦ రూప్యముల వస్తువులు, నగదు దొంగిలింపబడినవని తెలియుచున్నది. పోలీసులు పరిశోధన చేయుచున్నారు.

మెదకు

(స్వ. వి.)

శ్రీకృష్ణ ఆంధ్రగ్రంథాలయమునకు అయాచిత గ్రంథదానము

౧-౬-౧౩౪౫ ఫ.

శ్రీకృష్ణ ఆంధ్రగ్రంథాలయమునకు [illegible] "[illegible] చరిత్ర" ను తెప్పించి దానము చేసినారు. [illegible] యీ గ్రంథాలయమునకు అయాచితముగా [illegible] గ్రంథాలను [illegible].

[illegible] భయంకరమహాత్మ్య

మెదకును [illegible] "[illegible]" [illegible] తెలియుచున్నది. [illegible]

[illegible]

[illegible]

ఇట్లు,
ఒకముఖబీర

స్థానికవార్తలు

శ్రీయుత [illegible] గారు

శ్రీయుత [illegible] [illegible] తెలియుచున్నది.

రాకుమారుడు ఢిల్లీకేగుట

శ్రీ [illegible] [illegible] వెళ్లిరి.

లాలాగూడా కర్మాగారములోని ప్రమాదము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

జీవహింస నివారణ

[illegible] గారి అధ్యక్షత

[illegible]

[illegible] చందలు

[illegible] తెలిసినది.

బాలికల ఉన్నతపాఠశాల

[illegible] వార్షిక వినోదములు

౧. శ్రీయుత [illegible] [illegible]
[illegible] (బహుమతిప్రదానము)

[illegible]

౨. శ్రీమతి [illegible]

ప్రధానబహుమతుల [illegible]

[illegible] పాఠశాల [illegible] సాయంకాలము [illegible]

[illegible]

[illegible]

ఆబ్కారి విషయములో ప్రభుత్వమువారి విధానములు

కొన్ని పత్రికలలోని ప్రాతికూల సమాధానములు

ప్రభుత్వ ప్రకటన కాలు వార్ద్య తెలియుచే యుచున్నారు:—

ఇటీవల కొన్ని పత్రికలలో ఈ రాష్ట్రములో ఆబ్కారీ శాఖ విధానములో [illegible] కల్లు [illegible] [illegible] ప్రభుత్వమువారి [illegible] [illegible]

[illegible] ఈ [illegible] ప్రవేశ పెట్టబడిన [illegible] కల్లు [illegible] ఉపయోగము [illegible] ప్రభుత్వమువారి [illegible] ఆబ్కారీ [illegible] ఆబ్కారీ ఆదాయము [illegible] ప్రభుత్వమువారి [illegible] దుకాణముల సంఖ్య [illegible] ప్రభుత్వమువారికి [illegible]

	సం॥ము ౧౩౩౯ ఫ.	సం॥ము ౧౩౪౪ ఫ.
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible] దుకాణములు	[illegible]	[illegible]
కల్లు దుకాణములు	[illegible]	[illegible]
[illegible] ఉపయోగము ([illegible])	[illegible]	[illegible]
[illegible] దుకాణముల సంఖ్య	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
మొత్తము ఆబ్కారీ ఆదాయము	[illegible]	[illegible]

[illegible]

అమెరికాలో సాన్‌ఫ్రాన్సిస్కోలో మొదటి హిందూ దేవాలయము

మహారాజా బహదర్ గారు తొలగరు

[illegible] మహారాజా కిషన్ ప్రసాదు [illegible]

[illegible] విషయములు

[illegible]

మిస్ మేయో గ్రంథ నిషేధము

తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వ ప్రకటన

తిరువనంతపురము, మార్చి ౮ :—

మిస్ కేథరిన్ మేయో గారు రచించిన "ది ఫేస్ ఆఫ్ మదర్ ఇండియా" అను గ్రంథము తిరువాన్కూరు సంస్థానములోనికి తేను [illegible]

"[illegible] ది హిందూస్ రూల్ ఇండియా?" [illegible]

తిరువాన్కూరు దివాన్

[illegible] [అ.ప్రె.]

గోలకొండపత్రిక

యువ నామ సం॥ ఫాల్గుణ బ॥ [illegible]

గురువారము

ఋణముల విచారణ

రాష్ట్రములోని వ్యవసాయకుల స్థితి [illegible] దేశములో క్రమ క్రమముగా క్షీణించుటకు అనేక కారణములు కలిగి యుండెను. [illegible] ప్రభుత్వముల వారు తమ [illegible] నానా [illegible] బంగారుధర హెచ్చెను. [illegible] ఆయా ప్రభుత్వముల [illegible] మారుచుండెను. [illegible] మన దేశములో [illegible] పెన్నులకును (ఒక అణాలో సగమాము) [illegible] చాల నష్టము [illegible] [illegible] మన దేశము [illegible] మన దేశములో [illegible] బంగారు [illegible] [illegible] ప్రస్తుతము ఇంతకన్న హెచ్చుగా [illegible] [illegible] భరింపరానిదగును.

ఈకారణములచే భారతదేశ వ్యవసాయకులు ఋణములపాలై పోయెను. ఋణముల స్థితి మన దేశములో చాల ఘోరముగా నున్నది. [illegible] తమ జన్మములోను [illegible] ఋణములను తీర్చుకొనజాలరు. [illegible] ఈ రాష్ట్రములో వడ్డీ

వ్యాపారములో [illegible] [illegible] [illegible] కాపాడవలసిన [illegible] [illegible] [illegible] యున్నది. [illegible] [illegible] మన రాష్ట్రములో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] యుండును. [illegible]

[illegible]

[illegible] వాటిని మూసివేసి [illegible] రాష్ట్రములలో [illegible] ప్రకటించినది. [illegible] ఋణగ్రస్తుల విమోచనార్థము మార్గములను వెదకుటకై ధర్మాబా

[illegible] ప్రత్యేకాధికారిని నేర్పాటుచేసెను.

[illegible] ఋణగ్రస్తుల వివరములను వ్రాయించి [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గ్రామములోని [illegible] యుండవలెను.

[illegible] (Conciliation board) [illegible]

[illegible]

[విశేషము]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ప్రకటింపబడుచున్నది.

పురపాలకసంఘ సమావేశము

ప్రశ్నలకు [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

పోలీసుల కాన్ఫరెన్సు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ప్రొఫెసర్ లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారి అత్యద్భుత వ్యాయామ ప్రదర్శనములు

గత శనివారమునాడు సాయంకాలము సికింద్రాబాదు మార్కెట్టువీధిలో నాచారంగయ్యగారి కాంపౌండులో ౧౯౩౬లో ప్రపంచములోనే గొప్ప ఛాంపియన్ అనిపించుకొని గొప్పపతకముపొందిన ప్రొఫెసర్ వి లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారు చిత్రవిచిత్రములైన వ్యాయామ ప్రదర్శనములను గావించి జనుల నాశ్చర్యపరవశుల జేసిరి. అసలుఆరోజు లక్ష్మీనారాయణనాయుడుగారికిని వారింతటివారు దేశమునలేడని సవాలుచేసిన అఫ్ఘన్ లాండో అను మహమ్మద్ ఇబ్రహీంగారికిని పోటీ జరుగునని తలచి చాలమందిజనులు చూడవచ్చియుండిరి. సికింద్రాబాదు అడిషనల్ అండ్ సెషన్సు జడ్జిగారగు పి సి. లోబోగారి పోషకత్వమున అన్ని ఏర్పాటు చేయబడియుండుటయేగాక వారేదానికి ప్రధానజడ్జీగా ఎన్నుకొనబడియుండిరి. తక్కినజడ్జీలు యాజ్. యస్. చినాయ్ శాస్త్రీ, వి. యస్. వెంకట్రావుగారలు.

కాని ఇంత ఏర్పాటుకూడ అయిన తర్వాత అఫ్ఘన్ లాండో ప్రారంభమువనే ఆ సాయంకాలము తానేమియు ప్రదర్శించజాలననియు, తనశరీరము స్వస్థముగా లేదనియు చెప్పెరట. అయినను కండరములనన్నిటిని విజృంభింపజేసి తనశరీరపుష్టిని అశాంటో ప్రదర్శించెను.

పిమ్మట లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారు ప్రదర్శనము ప్రారంభించిరి. ౨౨౦ పౌనుల బరువుగల అఫ్ఘన్ లాండోను భుజములపై నెక్కించుకొని, చేతులను కాళ్లనుబంధించి ఒకపువను తగిలించుకొని ప్రదర్శన రంగమున నాలుగుదిక్కులను అతిగంభీరముగా రెండునిమిషాలు తిరిగెను. తర్వాత చేతివ్రేళ్లమధ్య ఒక నిమ్మపండును రెండుముక్కలుగ కోసెను. గుడ్డునొకదానిని నిలువుగ సరిగా పగులగొట్టె. ఒక అంగుళములో ౧౬౫౦ పౌలు లావుగానుండు ఒకరాగిరేకును కాగితమువలెనే చింపెను.

కాని కాలంగుళము లావుగల ఒకగొలుసును త్రెంపుటకు ఎన్నోసారులు యత్నించవలసి వచ్చెను. తుదకు జనులందరు ఇక లాభములేదనుకొనుచుండగా గొలుసు తెగి, ప్రకంపాధ్వనులు ప్రతిధ్వనులిచ్చెను. ఆరంగుళములావుగల ఇనుపచువ్వ నొకదానిని అతడు రొమ్ముపై నుంచుకొని అతికఠినమైన సుత్తెదెబ్బలతో విరుగగొట్టించుకొనెను.

ఆఖరు ప్రదర్శనములు రూపాయను చేతివ్రేళ్లతో విరుగగొట్టుట, సోడాసీసామూతను నాలుకతోనితో తెరచుట.

అంతయు ముగిసినపిమ్మట నాయుడుగారు యువకులవందరిని వ్యాయామముచేసి దేహబలమును వృద్ధిచేసికొనుటకు కోరెను. అఫ్ఘన్ లాండోను ప్రశంసించి పి. సి. లోబోగారికిని, తక్కినజడ్జీలకును కృతజ్ఞత దెల్పెను.

పి. సి. లోబోగారు ఉపన్యసించుచు ఏకార్యమందేని విజయమునకు ఆత్మవిశ్వాసమున్ను, మొండిపట్టుదలయు అవసరములనిచెప్పి పోటీ చేసినవారిరువురు సోదర ప్రేమతో మెలగినందుకు మెచ్చుకొనిరి. యువకులు వ్యాయామము చేసి దేహబలవృద్ధి జేసికొనవలెననిరి.

పిమ్మట ముత్యాలనాయుడుగారి పక్షమున లోబోగారు నాయుడుగారికి పుష్పమాలలు బహూకరించిరి. నాయుడుగారు తానిని విశాలారంగముకరణాలయమునకు [illegible] గంటలవ [illegible]నిప్పుటతో ఆనందముతో ఇండ్లకు పోయిరి.

అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు

అంతర్జాతీయ పరిస్థితులుమూడగా జర్మనీ యుద్ధము మరలతటస్థించునట్లు సూచనలు లేచినవి. ఫ్రాంసుదేశము జర్మనీతో ప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగా రష్యాతో మైత్రిఒడంబడికగావించుకొనుట దృఢపరచబడినచో జర్మనీ ఆదిసహించజాలదనియు, అప్పుడు ఫ్రాంసుదేశమునకును జర్మనీదేశమునకును మధ్యఉన్న రాజ్యముల సేనలుకూడ నిలపకూడనిప్రదేశమని వర్సేలిస్ సంధిలో అంగీకరించబడిన రైనునదీప్రాంతమునకు జర్మనీసేనలు పంపబడునని ఇదివరలో అనుకొనబడి యుండెనుగదా! తుదకుఅంతేలఅయెను. ఫ్రెంచిసినేటువారు ఫ్రాన్సురష్యాల ఒడంబడికను ఆమోదించి, దృఢపరచిరి. అంతటి హిట్లరుకు కోపమువచ్చి జర్మనీసేనలనుపంపగా, అవి రైనునదీప్రాంతము నాక్రమించుకొనెను. దానిపై ఫ్రెంచివారు ఆపెంతమాత్రము సహించజాలక కోపముచే ఎగురుచున్నారు. యుద్ధమునకై ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. ఈలోగా హిట్లరుకొన్ని సంధిసూచనలుచేసినాడు. ఫ్రెంచిప్రభుత్వమువారు జర్మనీసేనలు రైనునదీప్రాంతమునుండి తొలగించబడినచేగాని, జర్మనీ వివాదకారణమును శాంతముగా పరిష్కరించుకొనుటకై జాతిసమితి నిబంధనలకు లోబడిననేగాని తాముజర్మనీతో సంధికంగీకరించననియు చెప్పిరి. జాతిసమితికొన్నిలండనులో వారు వివాదవిచారణకై లండనులో సమావేశమగుటకు నిశ్చయించుకొనినారు.

జర్మనీతో ఫ్రాన్సుకు యుద్ధము తటస్థించినచో బ్రిటనులో కొన్నిసంధిషరతుల ప్రకారము ఫ్రాన్సుకుతోడ్పడుటకు సిద్ధముగు మున్నది. ఈలోగా జాతిసమితిద్వారా శాంతమైనపరిష్కారమునకై యత్నములు చేయబడుచున్నవి.

ఇటలీ అబిసీనియా

ఈలోగా మరలఇటలీ అబిసీనియాలకు సంధికుదుర్చుటకై యత్నములు చేయబడినవి. ఈసారి అబిసీనియాకూడ సంధికిఅంగీకరించినట్లుసూచనలగుపడెను. ఇటలీకూడసిద్ధమని వదంతిలేచెను. కాని ఇంతలో ఇటలీతాను యుద్ధప్రయత్నములను ఇంకను ఎక్కువగా చేయగలననియు, సంధికిఅంగీకరించుటలేదనియు తెల్పినది. గతవారములో యుద్ధవివరములుచూడగా ఒకటిరెండుచోట్ల ఇటలీకిజయములు కలిగినట్లు ఇటలీప్రకటించినది. కాని నిజమైనవివరములు సరిగా తెలుపబడుటలేదు యుద్ధము సక్రమముగాసాగుచున్నట్లులేదనియే ఊహించవలసియున్నది. ఇటలీసేనలు బ్రిటిషురెడ్ క్రాసు అంబులెన్సుపై బాంబులువేసినవి. అగ్నిప్రపంచమంతటను సంచలనముకలిగించినది. ఈసంచలనముతగ్గకముందే మరియొకసారి అట్టిదాడుణప్రచారము బ్రిటిషురెడ్ క్రాసు అంబులెన్సుయెడ జరిగినది.

జపాను

జపానులో సైనికులతిరుగుబాటుచే గలిగిన ఆందోళన పరిస్థితులుతగ్గినవి హిరోటాగారు (ఇదివరకు జపానువిదేశాంగమంత్రి ఎట్టకేలకు ప్రధానమంత్రిగా నియోజించబడినారు విరిప్రధానమంత్రిత్వమునకు తిరుగుబాటుచేసిన సైనికయువకులు ఇష్టపడక అల్లరిచేయబూనిరిగాని, తుదకు అదంతయు తప్పిపోయినది. హిరోటాగారే ఖాయపడినారు.

జవహర్లాలుగారి రాక

పండిత జవహర్లాలుగారు మార్చి ౧౧వ తేది నాడు సాయంకాలము విమానమునుండి కరాచిలో దిగిరి. పలువురు మిత్రులు వారిని కలుసుకొనిఆదరించిరి. దుఃఖమున కడుపులో అణుకొన్న జవహర్లాలుగారు ఖిన్నముఖముతో కళతప్పి యుండెను. కరాచినుండి వారు అలహాబాదులో ౧౧వ తేది రాత్రి ౯ గంటలకు చేరిరి. వారి విషాదసమయమున సానుభూతిసూచకముగా అలహాబాదు బజారులన్నియు మూయబడినవి. పురపాలక సంఘమునకు లోబడిన కార్యాలయములన్నియు మూ[illegible]

వివిధ రాజ్యముల ఆయుధ బలములు

ప్రపంచమునందలి ముఖ్యరాజ్యముల ఆయుధబలములు ఈ దిగువ వివరింపబడినవి.

[ఈ వివరములు నానాజాతిసమితివారి ప్రచురణలనుండి గ్రహింపబడినవి.]

నావికా దళములు

౧౯౩౬ సం॥ జనవరినెలలో

వివిధ రాజ్యముల వారికున్న నావికదళముల వివరములు

సైనిక శాఖ

దేశము	సైనికుల సంఖ్య
బ్రిటను	౧౫౪౦౦౦౦
అమెరికా	౧౪౫౦౦౦
ఫ్రాన్సు	౫౭౦౦౦౦
ఇటలీ	౫౧౦౦౦౦
జపాను	౩౦౦౦౦౦
జర్మని	౧౦౦౦౦౦
రష్యా	౫౬౭౦౦౦౦

(శాంతిసమయములందు సైనికుల సంఖ్య)

వైమానికదళము

దేశము	విమానముల సంఖ్య
బ్రిటను	౧౮౩౪
అమెరికా	(తెలియదు)
ఫ్రాన్సు	౩౦౦౦
ఇటలీ	౧౫౦౭
జపాను	౨౦౦౦
రష్యా	౨౦౦౦

(వర్సేల్సు సంధిషరతు ననుసరించి జర్మనీదేశము వైమానికదళము నేర్పరచుకొనుటకు వీలులేదు. కాన ఈ సంధిషరతులకు విరుద్ధముగ ఇటీవలనే జర్మనీవారు వైమానికదళనిర్మాణమునకు గడంగిరి.)

	యుద్ధనావలు	క్రూయిజర్లు	డిస్ట్రాయర్లు	సబ్‌మెరైనులు	నావికాదళమునకు చేరిన విమానములు
బ్రిటను	౧౫	౬౪	౧౬౪	౪౭	౬
అమెరికా	౧౫	౪౦	౧౧౫	౫౦	౫
ఫ్రాన్సు	౧౩	౬౦	౯౯	౧౩౯	౧
ఇటలీ	–	౩౯	౧౧౭	౭౯	—
జపాను	౯	౨౯	౯౯	౬౬	౪
జర్మని	౧౩	౮	౨౯	—	—
రష్యా	౩	౭	౧౯	౧౬	—

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస స్మరణ

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసగారు అవతరించి ఇప్పటికి నూరేండ్లైనవి. అందుచే ఇప్పుడు వారి స్మరణార్థమై దేశమందంతటను వారి శతాబ్ద ఉత్సవములు జరుపబడినవి మన హైద్రాబాదులోకూడ ఇది జరిగినది. గత శనివారమునాడు హైద్రాబాదు వై. యం. సి. ఏ. వారి ఆధిపత్యమున జ ఏ. చంద్రావర్కార్ గారు శ్రీరామకృష్ణునిగూర్చి ఉపన్యసించిరి. రామకృష్ణపరమహంస గొప్ప ఉపన్యాసకుడుగాని, కవిగాని గాడనియు, అయినను వారినిదర్శించినవాడెంతటినాస్తికుడైనను వెంటనే వారిశిష్యుడగుచుండువంతశక్తి వారిలో నుండెననియు రామకృష్ణుడు అంతటిగొప్పభక్తుడనియు చెప్పిరి.

హోలీపండుగ సమావేశము

హోలీపండుగ సందర్భమున గత ఆదివారమునాడు సికింద్రాబాదులో నారాయణదాసు అను వర్తకునిఇంటిలో ఒక చిన్న సమావేశము జరిగెను. అల్పాహారమైనతరువాత రాజకృష్ణారావుగారు, యస్, శ్యామరావుగారు హోలీపండుగయొక్క అంతరార్థమును వివరముగా తెలియజెప్పి, నేడు అట్టిపండుగ ఎంత తుచ్ఛలక్షణముల దాల్చినదో చూడుమని చింతించిరి.

బజారు ధరలు

దడువైరామనాగారు

(హైద్రాబాదు ఉస్మానుగంజ్)

౧-౬-౧౩౪౫ ఫ.

		పల్లా 1౭ వ.అ.వ
బళేతి గోధుములు		,, ౧౩౪-౧౩౫
గోధుములు శెలాల్య మొ॥		,, ౧౧౪-౧౨౪
బియ్యము దొడ్డువి మొ॥		,, ౧౨౪-౧౨౫౭
,, సానకరాంలు క్రొత్తవి,		౧౪౪-౧౪౫
,, డిటో పాతవి		,, ౧౫॥-౧౬౪
,, కృష్ణసాంబారులు క్రొత్తవి		,, ౧౫౪-౧౫
,, రామసాగరాలు క్రొత్తవి		,, ౧౩౪-౧౩౫
,, పికోడీలు మొదలు,		,, ౨౬౪-౨౬౪
కందులు	పెద్దవి ,,	౯౪-౯౫
కందిపప్పు	పెద్దది	,, ౧౩౪-౧౩౫
పచ్చపెసలు		,, ౯-౯
పెసరపప్పు		,, ౧౪౪-౧౪౫
నల్లపెసలు		,, ౭౫౭-౯
మినుములు		,, ౭౭-౭
మినప పప్పు		,, ౧౪-౧౪
ఉలవలు		,, ౬౪-౬౫
జొన్నలు		,, ౭౫-౯
శిరి సెనగలు		,, ౧౧-౧౧౪
సెనగలు	క్రొత్తవి	,, ౯౪-౯౪౭
పుప్పు		,, ౧౨౪౭-౧౨౫
తవుడు		,, ౩౫౭-౪
పత్తిగింజలు		౫౫-౬
అలచందలు		,, ౭౪-
ఆవములు		,, ౬౪-౬౫
ఒటానాలు		,, ౭॥-౭౫
తెల్లనువ్వులు		,, ౨౨౪-౨౨౫
బెల్లము		,, ౧౦॥-౧౧
ఎఱ్ఱ చక్కెర		,, ౧౪-౧౪౭
తెల్ల చక్కెర	శేరంకి	,, ౧౨౫-౧౩
మదరాసు చక్కెర		,, ,, ౧౪॥-౧౫॥
వేరుసెనగ	చిన్నవి	,, ౧౬౨-౧౭
పసుపు		,, ౧౩॥-౧౬॥
మిరప కాయలు మొదలు		,, ౧౭౫-౨౦౫
చింతపండు క్రొ॥ మొ॥		,, ౨౦॥-౨౧౫
మెంతులు మంచివి 16 సేర్లకు		,, ౨౧-౨౪
అల్లం	12 సేర్లకు మొదలు	౨-౧౪
నెయ్యి	40 సేర్లకు	౩౬౫-౩౭౫
వుల్లిగడ్డ	పల్లా 1౭	౭౪-౮
యెల్లిగడ్డ		౨-౧౪
వేరుసెనగనూనె	12 సే॥	౩౫౭-౪౭
చింతపండు పాతది		౧౭-౧౯౫
కుసుమలు		౯౭-౯౪
గడ్డ నువ్వులు		౧-౨-౧-౨
లంకలు		౭॥-౯॥
లంకపప్పు		౯౪౭-౯౫౭
లంకపిండి		౧౦॥-౧౦౫

హైదరాబాదకోఆపరేటివ్ ఇన్షూరెన్సు సొసైటి లిమిటెడ్

లో

మీజీవితమును భీమాచేయించుడు.

ఇది ప్రభుత్వ సహకారశాఖ వారిగారి నిగ్రానిలోనున్నది. ప్రభుత్వ ఉన్నతోద్యోగులు కొందరును, నగర ప్రముఖులు కొందరు ఇందలి గౌరవ కార్యనిర్వాహకులు మాఇన్షూరెన్సు సొసైటి సంపూర్ణముగా సహకార పద్ధతుల నవలంబించును. లాభములన్నియు పట్టాదారులలోనే పంచిపెట్టబడును. వివరములకు వెంటనే క్రిందివారికి వ్రాయుడు.

హెడ్డాఫీసు: ఫత్తేమైదాను

మా. ఘ. వ. నిజాం. సంస్థాన రైల్వే

భద్రాచలమునకు ౧౯౩౬ సంవత్సరపు శ్రీరామనవమి ఉత్సవములలో మూడవ తరగతి ప్రయాణీకులకు చౌక రిటర్ను టిక్కెట్లు.

ఈ రైల్వేపై ఒకతడవ ప్రయాణమున కగు ఛార్జియు, మరల దానిలో సగము (ఒకటిన్నర రేట్లు) కలిపిన అగు మొత్తమునకు 3 వ తరగతి రిటర్ను టిక్కెట్లు ౧౯౩౬ మార్చి ౨౦ వ తేది నుంచి ౧౯౩౬ మార్చి ౩౧ వ తేదిలోపల, ఆ రెండు రోజులలోకూడ, అన్ని ఒండ్లకును యీ క్రింది విధముగా యివ్వబడును.

త్రూ బుక్కింగులో

ఈ రైల్వేలోని ఏ జంక్షనులోనుండిగాని భద్రాచలంరోడ్డుకు, మరల వెనుకకు

లోకల్ బుక్కింగులో

భద్రాచలంరోడ్డుకు ౧౦౦ మైళ్ళపైనుండు ఈ రైల్వేలోని ఏ స్టేషనునుండిగాని భద్రాచలం రోడ్డుకు, మరల వెనుకకు.

షరా :—౧౦౦ అంతకంటె తక్కువమైళ్లదూరమునకు, పోను అగుఛార్జియు రాను అగు ఛార్జియు కలిసి అగు మొత్తమునకంటె ౧౦౧ మైళ్ళకు తగ్గింపు రేటు ప్రకారము అగుఛార్జితక్కువగుచో, ౧౦౧ మైళ్ళకు పైతగ్గింపు రేట్లు ప్రకారము అగు ఛార్జియే విధించబడును.

౧౦౧ మైళ్లకు 3 వ తరగతి తగ్గింపుఛార్జి రూ. ౨-౧-౨-౦ లు.

ఈరిటర్నుటిక్కెట్లు కొన్నవారు ౧౯౩౬ ఏప్రిలు ౧-౨ వ తేది నడిరాత్రిలోగా తిరుగు ప్రయాణము పూర్తిచేయవలెను. అంతకు పిమ్మట చెల్లవు.

చీఫు కమర్షియల్ మేనేజరు

(ఆజ్ఞవలన.)

జాగ్రత్త!!! చేరమువలని మోసము, చౌకబారు సులోచనములు

45 వ సంవత్సరమున చక్కని దూరదృష్టి గలిగి యున్నప్పుడు పుస్తకమును పూర్వముకంటె ఎక్కువదూరమున నుంచుకొని చక్కగా చదువుటకై నెక్కువ వెలుతురునగోరను. ఇయ్యదివానికి చత్వారము వచ్చుచున్నదనియు, ముక్కద్దములు వేసుకొనవలయు ననియు గుర్తని గమనించవలయును. కళ్లుమండుట, నీళ్లుకారుట, దురద, వెలుతురు సహించలేకుండుట, తలనొప్పి, తలదిమ్ము, మసకలు, కళ్లెదుట బట్టలేజులు మొదలగు చిహ్నము లెవ్వియు లేకున్నచో వాడు చదువునప్పుడు మాత్రము సులోచనముల నుపయోగించవలయును.

సులోచనముల పద్ధతి:- ప్రతి యద్దమును కంటియొక్క ప్రథమ "ఫోకల్ ప్లేన్" యందు అనగా నల్ల గ్రుడ్డునకు 1.34 మి. మ. దూరమున నుండవలయును.

చట్రముయొక్క కళ్ళెము ముక్కుదూలమునకు తగినదిగా నుండవలయును, మఱియు నయ్యది ముక్కు నొత్తుటగాని. నలుకుటగాని, చర్మమును నల్లబఱచుటగాని చేయరాదు. కనురెప్ప వెంద్రుకల తుదినుండి అద్దమునకు 1/50 అంగుళము దాటక యుండునట్లును, అద్దములయొక్క మధ్యభాగము నల్లగ్రుడ్డునకు 4 మొదలు 6 మి. మీ. క్రిందగా నుండునట్లును చట్రము అమర్చబడియుండవలెను.

అద్దములు జవానులో సానపెట్టబడి చవుకబారువిగా నుండరాదు. ఏలయన "గ్లాకోమ" యను మొండిరోగమును, కంటిలో పువ్వు మొదలగునవి కలుగజేయును. ఫోటోయద్దము- భూతయద్దములవలె "పిచ్చ్‌పాలిష్" చేయబడి యుండవలెను. మేలు రకపు అద్దములు క్రమముగా మోటుగాను, మాధ్యమికము గను, పిదప సున్నితముగను సానపెట్టబడినపిదప "సాఫ్" చేయబడును. కాని చౌకబారు యద్దములు తయారుచేయుటయందు శ్రమలేకుండుటకై మోటుగా సానపెట్టబడి వెంటనే మాధ్యమిక సున్న తతరువడుల దాటవేయుచు "సాఫ్" చేయబడుచున్నవి. అట్టియద్దముల పైభాగము భూతయద్దముచే పరీక్షించబడిన నిమ్నోన్నత స్థానముల కనిపెట్టవచ్చును. ఇవి సృష్టిని చక్కగా నానవీయక చూపునకెక్కువ శ్రమకలుగ జేయును.

చవకబారు యద్దములు "ఫెల్టు" చే "సాఫ్" చేయబడునుగాని "పిచ్" చే చేయబడవు. అట్టివానిద్వారా దృష్టి చివరి అంచులయందసౌఖ్యము కలుగును.

నేత్రవ్యాధులచే "ఛర్మా" యించబడి ఉత్తీర్ణులగుసులోచనముల నమ్మువారిచే సమర్పబడిన సులోచనములు నేత్రమనోబలముల వృద్ధిపఱచుచు నేత్రవ్యాధులందఱికి రానీయకుండ కాపాడును.

మానవ నేత్రద్వయము "18 సిలెండరుల యిర్జిన్" వలె నొండొంటి సహకారముచే పనిచేయు 18-కండరములు కలిగియున్నది. కనుక యద్దములు మేలు క్రమముగా నుండుటయు, అవి నేత్రములయెదుట నుండవలసినరీతిని— అనగా "ఆప్టికల్ సెంటర్" మిక్కిలి ఎత్తుగాగాని మిక్కిలి క్రిందుగాగాని నుండకుండుటయు కొనెడము బడకుండుటయు, రెప్ప వెంద్రుకలకు బహుదూరముగాగాని లేక వాటిని తగులునట్లు బహు సమీపముగాగాని యుండుటయు—"శిక్షణపొందినవానిచే సమర్పబడగల చట్రము ప్రత్యేకముగా తయారుకాబడియుండుటయు గమనార్హమైన సంగతులు.

నాన్యత్మవైద్యునిచే పరీక్షింపబడని యద్దములను, స్వంతపెట్టుబడులనే చీకటిఖాతా సులోచన వర్తకులయొద్ద కొనబడు సులోచనములు నేత్రములను మిగుల జెప్పు అనగా మూటుగు. పరులుటమఱియు నస్వాభావిక ధారణ వాడుకలచే కలుగుచున్న "గ్లాకోమ" రోగమును...

హారి అనుజ్ఞ కొ

సులోచనముల విక్రేతలు...

శ్రీత్యాగరాజ మహోత్సవము

నిరుటికంటె మనోహరముగా జరిగినది

ఈసారి తుళ్జాభవనమందు శ్రీత్యాగరాజమహోత్సవము నిరుటికంటె ఎక్కువ రమణీయముగ జరిగినది. ప్రతిపూటకార్యక్రమములకును నిరుటికంటె ఎక్కువమంది జనము వచ్చుచుండిరి. టిక్కెట్లతో అవసరము లేకుండ జనము గానము ననుభవించుటకు నిర్ణయింపబడినస్థలము వుండుటఆయెంచి—టిక్కెట్లుకొని దగ్గరకుండు కొన్నచేగాని ప్రవేశించరాని స్థలముకూడ ప్రతిపూటయందును జనముతో క్రిక్కిరిసియుండెను. ఈవైభవమును, జరిగినపూలదేక్షత్సవములందును కనబడు శ్రమక్రమాభివృద్ధితో కలిపిచూచినచో, శ్రీత్యాగరాజమహోత్సవసమాజమువారు మూడేండ్లుగా చేసిన కృషికఫలితముగా స్థానికజనులయందు కర్ణాటకసంగీతమునందు అభిరుచి క్రమక్రమముగా వృద్ధియగుచున్నట్లు రూఢికాగలదు.

కర్ణాటకసంగీతము త్యాగరాజుని చేతిలో ఆంధ్రభాషాలంకరణముగా వైశిష్ట్యమునొందియున్నది. కాబట్టికర్ణాటకసంగీతము, త్యాగరాజోత్సవము ఆంధ్రులకు అవగణీయమైనవి. త్యాగరాజు తెలుగుభాషలో చేసినకీర్తనలు తమిళదేశములో ప్రచారము చేయబడినవి. కాబట్టి త్యాగరాజకృతులకు ఇప్పటికిని తమిళదేశమే ప్రఖ్యాతి గాంచియున్నది. తెలుగుభాషకు అలంకరణముగా వుండవలసిన త్యాగరాజకృతులను ఆంధ్రులుఇప్పుడు దక్షిణదేశమునుండి గ్రహించవలసిన అవసరమేర్పడినది ప్రభుత్వనిర్ణీత విద్యావిధానమందు మనరాష్ట్రములో వాడాపుసగమమందికి మాతృభాష యగు తెలుగునకు తగినప్రాముఖ్యము లేకుండగా, దానిఅభివృద్ధి జనులప్రయత్నములకే వదలబడినదైనది. ఇట్టిస్థితిలో జనులలో తెలుగుభాషయందు అభిమానము కలిగించుఏకార్యమైనను ఆంధ్రులకు చాలప్రశంసనీయము. అందుచే శ్రీత్యాగరాజమహోత్సవమువారికృషి సామాన్యముగా సంగీతాభిమానులకేగాక విశేషించి, ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి నభిమానించువారికిని ఆదరణీయము.

మొదటిరోజు అనగామార్చినెల ౩ వ తేది సోమవారము సాయంకాలము ౬ గం॥ లనుండి ౯౹ గం లవరకు శ్రీమతిరాజంపుష్పవనంగారి గాత్రముమనోహరముగా జరిగెను. ఫిరితే శ్రీ సుప్రసిద్ధసంగీతశాస్త్ర విద్వాంసుడు తండ్రికానినట్లు కుమార్తెయు సంగీతవిద్యయందు మంచికృషిచేసినది. సన్నకంఠస్వరముకంటె విస్తృతేఎక్కువ మెప్పుకొనదగియుండెను. సురటరాగములో పాడిన "పరాముఖమేలరా, రామయ్యా" అను కృతియు, అఠాణారాగములో పాడిన "నారద గానిలోల" అనునదియుఅమె పాడిన తక్కినకృతులకంటె ఎక్కువరక్తి కట్టెను. ప్రక్కవాద్యము వాయించినవారిలో శ్రీయుత రామచంద్రన్ గారి మృదంగము విన సొంపుగా నుండెను. ఫిడేలు వాయించినవారుకూడ తగిన సమర్థులు వచ్చియున్నచో శ్రీమతి పుష్పవనంగారికి ప్రోత్సాహము ఎక్కువగా నుండి యుండెడిదని యు. అందువల్ల ఆమె "గాత్రము" నకు ఇంకను ఎక్కువశోభ కల్గియుండెడిదని యు సంగీతజ్ఞులందరును తలచినారు.

నాటిరాత్రి ౧౦గం॥లమిాదట శ్రీయుత జ్ఞానేశ్వర మహారాజుగారు తెలుగులో "లక్ష్మణశక్తి" నిగూర్చి హరికథ చెప్పిరి.

మరుసటిరోజు సాయంకాలము ౬ గం॥ లనుండి శ్రీయుత పాలుపల్లి రామకృష్ణయ్య పంతులుగారి గాత్రము చాల గొప్పప్రశంసను అర్హించగలిగెను. ఆ ప్రదేశములో నేడు పాడగల సంగీత విద్వాంసులలో మొదట హరినాగభూషణంగారును, తరువాత రామకృష్ణయ్య పంతులుగారును పేర్కొనబడుచున్నారు. రామకృష్ణయ్య పంతులుగారు సంపాదించిన పేరు, శ్రీయుత అద్దిపల్లి నారాయణదాసు గారి శిష్యులలోనలెగాక. ఈసభలో నెయ్యకొనబడినది, వారికంఠము రక్తిగల్గి యుండుటయేగాక వారికి ప్రక్కవాద్యముల వాయించినవారుకూడ చాలసమర్థులై అమ్యూతమైన సమ్మేళనముకుతోడ్పడిరి. జయరామయ్యర్ గారి ఫిడేలున్ను, వేణునాయకర్ గారి మృదంగమున్ను. మరియు కరి (పేరు తెలియదు) కంజీరయున్ను అభిప్రాయభేదము లేకుండ, జనులందరిచేతను (విద్వాంసులచేతకూడ) మెచ్చుకొనబడెను. రామకృష్ణయ్య పంతులుగారి గాత్రము ఈనాటిసమావేశమునకు అనుగుణమైయుండి, తమిళులచేకూడ "మీరు ఒక్క ఆంధ్రదేశపు సత్తేగాదు—యావత్తు సంగీతాభిమాని ప్రపంచము యొక్క సొత్తు" అను మెప్పుపొందెను. వారు పాడినతుని కీర్తనలు తమిళులను ఆశ్చర్యపరవశుల గావించెను. వారుపాడిన "ప్రభోపఖోదయా" అనునది ఎంతో మనోహరముగ నుండెను.

రాత్రి౧౦గం॥లతర్వాత కొమ్మూరి ప్రహ్లాదదాసు గారి హరికథ "సావుకొప్పరాపుడ్సికము" అనునది తెలుగులో జరిగెను.

మూడవరోజు సాయంకాలము ౫౹ గం॥ లనుండి శ్రీయుత వేణుగానం నాగరాజరావు గారి వేణుగానము, జయరామయ్యర్ ఫిడేలు, రామచంద్రన్ గారి మృదంగము, వేణునాయకర్ గారి కంజీరాలలో జరిగెను. సంగీతవిద్వాంసులకు వీరివేణుగానములో విశేషమనిపించుకొనదగినది కనిపించకపోవచ్చును. ప్రత్యేకమైన వేణునాదము చాలమందికి ఆనందము నగూర్చెను. ముఖ్యముగా "నను పాలింపనడచి వచ్చితివో" అను త్యాగరాజకృతి వేణువుపై ఊదినప్పుడు కల్గిన ఆనందము పేర్కొనదగినది.

నాటిరాత్రి శ్రీయుత నాదిరాజ భాగవతారుగారు తమిళములో "సుభద్రాకల్యాణము" హరికథ చెప్పిరి.

నాల్గవరోజు సాయంకాలము ౫౹ గం॥ లనుండి, మహారాజపురం విశ్వనాథయ్యర్ గారి గాత్రము, జయరామయ్యర్ గారి ఫిడేలు, వేణునాయకర్ గారి మృదంగములతో జరుగవలసియుండెను. కాని విశ్వనాథయ్యర్ గారు రావలసిన వారికేమలు తోరయాప్పుడు రాజగోపాలశర్మగారిగాత్రము ప్రక్కవాద్యములలో ఏర్పరచవలసివచ్చెను. రాజగోపాలశర్మగారి గాత్రమందు నా టకసంగీత విద్యాప్రకర్ష యుండియు నిదర్శనము చేయుచుండెను. శర్మగారి కీర్తనము చాలమందికి వినవలెనన్నది, అందుచే అది చాలమందికి నచ్చెను. ఈ పాటకచేరి రాత్రి ౧౦గం॥లవరకును జరిగెను.

అది ముగిసినజంటనే ఇద్దరు బాలుర హిందూస్థానీ సంగీతమున కేర్పాటు చేయబడెను. కాని బాలురు గొంతుసవరించుకొని పాటపాడుటకు సిద్ధముగునంతలో ఒకయక్షిణి శ్రైశుకాలింపరకను పాసవచ్చుట జూచి జనమంతయు దిగ్భ్రాంతమై సమావేశసల అన్యమును కూడ చెవిపెట్టలేక, టిక్కెట్లవారిగా తరుగులవిధ్వజనుకై కట్టబడిన అడ్డముల నన్నింటిని దాటుకొని ఒకరిపైనొకరు పడుగెత్తసాగిరి. పైవరియన ఆదేశయు ప్రమాదకరమైనది కాలేదు కాని, అట్లల్లరిలో బాలురు పాటసాగదని తలచి అప్పటికి అపవేయబడెను.

మరలరాత్రి ౧౦౹ గం॥ లమిాద మొదట పిల్లలు బాలురపాట కొంతసేపుజరిగెను. తరువాత ముస్తాకిబాయికన్య (అగ్రా) వారి సెట్టుతోవచ్చి హిందూస్థానీగానమును వినిపించెను. ముస్తాకిబాయి గ్రామఫోనులకు కొన్ని పాటలనిచ్చియున్నదనుకూడ, కాని ఆరోజుఆమె గానములో ఆనందముకంటె తమాషాఎక్కువగానుండెను.

శుక్రవారము నాడు సాయంకాలము ౫౹ గం॥ లకు శ్రీయుత అద్దిపల్లి నారాయణదాసు గారిచే కథహరికథ, ఆదిత్య చిత్రము నారాయణదాసు గారు సంగీతశాస్త్రమందు అసమాన ప్రజ్ఞలని గొప్పఖ్యాతిగాంచినవారు. అకారణముచే హరికథప్పల్లునందునో వినవలెనని అంతకుముందు రోజులందు గాని, అటుతర్వాత రోజులలోగాని రానంతమంది జనమువచ్చియుండి ఊపిరాడనంత క్రిక్కిరిసియుండెను. నగరము

...వ పేజీ చూడుడు

త్యాగరాజ మహోత్సవము

(౧౧ వ పేజి తరువాయి)

నందలి గొప్పగొప్పవారు పలువురువిచ్చేసిరి. అట్లువిచ్చేసినవారిలో రాజాబహాదర్ వెంకటరామాశాస్త్రి, ఎ. బి. ఇ.గారొకరు. జనులసందడిపసనుటకే ఎంతోకాలముపట్టెను.

శ్రీయుత నారాయణదాసుగారు కథప్రారంభించునప్పటికి ౮౹౻ గం॥ లు అయియుండును. వేదిక చీకటిపడియుండెను. కథప్రారంభించియు ప్రారంభించకముందే దూరమునున్న వారిలందరు కేవలు హరికథకులగొంతు వినిబడలేదని ఘోషపెట్టసాగిరి, కథసాగునట్లు కనిపించలేదు. ఎవరుగాని వేదికపైకివచ్చి జనులను శాంతముగానుండ ప్రార్థించునట్లులేకుండెను. ఇట్టిస్థితిలో మైక్రోఫోను పెట్టకతప్పదయ్యెను. పత్రికలోఒక్కు మైక్రోఫోను ఏర్పాటు చేయబడుచుండెడిదేగాని, నారాయణదాసుగారే మైక్రోఫోనును ఇష్టపడనందున మొదట అదిఏర్పాటు చేయబడలేదు. కాని జనుల ఘోషజూచి నారాయణదాసుగారు అంగీకరించవలసినవారైరి.

ఆఖరుకు కొందరుజనులు "మేము ఏమో గొప్ప అనుకొంటిమి. ఆవేవిరాలేదే" అని అనుకొనుచు, కథ మధ్యముదాటి నడచుచుండగా లేచిపోయిరి. జనుల అసంతృప్తి నిష్కారణము కాదేమోకాని నారాయణదాసుగారి హరికథకు వచ్చినవారలలో హరికథవభక్తిలో రక్తినిఅపేక్షించరాదు. వారివలన అపేక్షించదగినది సంగీతశాస్త్రమందలి నేర్పు, పాటకును ఆటకును పొత్తుకుదిరించుట- అని ముందుగా అనుకొనిపోయినవారు నిజముగా ఆనంద మనుభవించిరేయుండవలెను. అదియుగాక దాసుగారి వార్ధక్యమునుకూడ గుర్తించియున్నచో అట్టి అసంతృప్తికి అవకాశము ఉండెడిదికాదు.

సాయంకాలము హరికథలో అట్లుగందరగోళముజరిగెనేగాని రాత్రి జయరామయరర్ గారి ఫిడేలున్ను, జలతరంగమున్ను జరిగినప్పుడు విశాలమైనపందిరి అంతటను నిశ్శబ్దముగనుండెను. జయరామయ్యర్ గారు ఫిడేలులోను, జలతరంగములోను రెంటనుజనులకు అద్భుతమైనరక్తిగల్గించిరి.

మరునాడు సాయంకాలము ౫౹౻ గం॥ లనుండి చిత్తూరుసుబ్రహ్మణ్యపిళ్లెగారు, గొప్ప సంగీతవిద్వాంసులు, రమ్యముగా పాడగలవారు-అనిప్రసిద్ధికాని సాధారణముగా వారిగాత్రమునకు ఫిడేలు, మృదంగములతోబాటు కంజీరముకావసరము. కాని మొదటఅది ఏర్పాటుచేయబడలేదు. రెండవరోజు పారుపల్లిరామకృష్ణయ్యపంతులుగారితో కంజీరవాయించిన వారే నేడుమృదంగము ప్రారంభించిరి. జయరామయ్యర్ గారు ఫిడేలువాయించిరి. మృదంగము మధ్యమధ్య విఘ్నముల నెదుర్కొనవలసివచ్చు చుండుటజూచి కొంతసేపైన పిమ్మట అంతేవరకు మృదంగమువాయించినవారికి కంజీరనిచ్చి, పాలఘాటురామచంద్రగారి రక్షించి మృదంగమునిచ్చిరి. అదిమొదలుకొని రక్తిఎక్కువయ్యెను. చాదుసుబ్రహ్మణ్యపిళ్లెగారు పీచస్థాయిలో పాడినప్పుడుండిన రక్తి ఉచ్చస్థాయిలో లభించకుండెను. అదియుగాక ముందుగాప్రకటించబడిన కార్యక్రమములోని కృతులనేగాక మధ్యమధ్యలోవారు కార్యక్రమమందులేని ఒకటిరెండుకృతులనుపాడిరి. అవితగుస్థాయిలో చాలమనోహరముగా పాడిరి. "శాంతములేక సౌఖ్యములేదు" అనునది ఇట్లు ఎంతోఆనందదాయకముగ నొప్పెను. మరెరంగురాగములోపాడిన "రానిదిరాదు" అనునృతియు, యదుకులకాంభోజి రాగములోపాడిన "హెచ్చరికగారారా" అనుకృతియుగ్రంథిచక్కదనము శ్రోతలకానందపరవశుల గావించెను. ఒకటికేరునుందు ఒకఅనిర్వచనీయమైన మధురగాంభీర్యము గమనించదగినది. కానీ ఆనీవస్థాయిలో, మధ్యమస్థాయిలో పద్ధతిలో కనిపించెను. స్వరప్రస్తారము, రాగాలాపనలయందును శ్రీయుతకృష్ణరాగములకు మనోహరాగములకు భేదము

శుద్ధముగా కనిపించునట్లు పాడుచు సంగీతకళావైదగ్ధ్య చిత్రవిచిత్రములచే జనులను మిక్కిలిసంతోషపెట్టిరి.

ఆనాటిరాత్రి శ్రీయుతచిత్రాపురుషోత్తముగారు తమప్రత్యేకప్రసాదగు "సతిసక్కుబాయి" హరికథను తెలుగులో చెప్పిరి.

ఆదివారముసాయంకాలము ౭ గంటలనుండి మైసూరుసంస్థాన విద్వాంసులగు నారాయణయ్యంగారు గోటువాద్యముతో జనులను రంజింపజేసిరి. వీరుప్రకటించబడిన కార్యక్రమమును ఎక్కువగాపాటించక రాగాలాపనలయందు ఎక్కువసంతోషముచూపిరి. ప్రతిరాగములోను తగుస్థాయినుండి హెచ్చుస్థాయికిపోవునప్పుడు కలిగినఆనందమును వర్ణింపవలవికాదు. వారుజంగ్లగాటియు, కన్నడము అత్యద్భుతానంద సంధాయకములయ్యెను.

రాత్రి ౧౦ గం॥ల తర్వాత శ్రీయుత వాటిపేయుల సుబ్బయ్యభాగవతార్ గారు "సీతాకళ్యాణము" అను తెలుగుహరికథజెప్పిసభికులను సంతోషపరచిరి.

ఇట్లు త్యాగరాజస్మారకమగు సంగీతసప్తాహము పూర్తియయ్యెను. కూసారిపిలిపించబడిన గాయకులందరును సంగీతశాస్త్రమందు మంచి కృషిచేసినవారలు, వారందరిలో మంచికంఠస్వరముగలవారలలో చిత్తూరుసుబ్రహ్మణ్యపిళ్లెగారుముందుగ రావలసినవారు. ఆస్థానమును పారుపల్లిరామకృష్ణయ్యపంతులు గారి కిచ్చినందులకు ఆంధ్రులు కృతజ్ఞతజూపవచ్చును. అయినను మొత్తమీదచూడ ఈకార్యక్రమములన్నింటికంటె వేణునాయకర్ గారి మృదంగమున్ను, జయరామయ్యర్ గారి ఫిడేలున్ను జనులనేకుల సానందప్రశంసల కధికముగా చూఱగొనగల్గినవి.

సోమవారమునాడు బీదలకన్నదానము జరిగెను.

శ్రీ నారాయణదాసుగారి హరికథ

ది. ౨౯-౧-౩౬ తారీఖున సికింద్రాబాదులందలి వేంకటేశ్ హాలునందు (బహ్మశ్రీ) విజయనగర గానకళాశాలాధ్యక్షులును, హరికథాపితామహేత్యాదిబిరుదాంకితులునగు ఆజ్జాడ ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారు రుక్మిణీకల్యాణమును హరికథా రూపముగాచెప్పి సభ్యులనానందపరచిరి. సభకు పలువురు పురప్రముఖులు విచ్చేసిరి. తొలుదొల్త శ్రీదాసుగార్ని బ్ర. హనుమంతరావు మొదలియారుగారు ప్రొ.టి. వీరభద్రుడుగారు పుష్పమాలికలతో నలంకరించిరి, వారిప్రక్కను ఫిడేలునువాయించిన శ్రీయుత అశ్వారుగారుసభికుల మన్ననలపొందుటయేగాక దాసుగారు మన్ననలగూడ పొందగలిగిరి.

దాసుగారి హరికథానంతరము అచ్చతెనుగు వసీసపద్యముతో ఆశువుగా సికింద్రాబాదును గుతించి యిట్లుచెప్పిరి.

సీ. చల్లగాలులదిడ్డి చదువుబంగాలదొడ్డి
మేలిపేటునకునేజేలగిడ్డి
పాడిపంటలకిక్క పగఱకుమఱచుక్క
చవలకొపులయింటి సగముమొక్క
వసతులపైనెటు దలనీమతలకట్టు
మేటితెగలకెల్ల నాటపట్టు
మిన్నుముట్టినమేడ వెలలేనిబాజారు
పెల్లదొరలదండు విడిదియూరు
జంటపేరులఁ దులపందు కంటివిందు
చాపురమునుండి నేడు కొపురము
అలమ్మగఱ శాలిమ తొప్పిణామాలికొప్పగ
నెల్లకొసికింద రాబాదు వెలయుమొగ

(ఆ) నారాయణదాసు
౨౯-౧-౩౬

The Seventh wonder of the World!

COPY RIGHT BY A. S. OF INDIA.

Just ముంతాజ్ బేగంపేరు అమె గౌరవమునకై ముగా ముసల్మానులచే కట్టబడినదియు, ప్రపంచములోని విచిత్రములలో ఏడవదియునగు తాజ్ మహాలును జ్ఞప్తికి తెచ్చినట్లే,

పటన్వాలా

పేరు హిందూదేశముయొక్క ఉత్తమము, మనోహరమైనసువాసనద్రవ్యములను జ్ఞప్తికితెచ్చును.

అఫ్ఘన్ స్నో, అఫ్ఘన్ ప్రొడక్ట్సు ఎల్లప్పుడు వుపయోగించుడు.

అఫ్ఘన్ స్నో

ఇది చర్మమును పోషించుచు మృదువుగానుండునట్లుచేయును, చర్మముయొక్క సహజసౌందర్యమునుపోషించును. కెమిస్టుల వద్దను, స్టోర్లలోను దొరుకును.

ఇ. యస్. పటన్వాలా
182,84 అబ్దుల్ రహిమాన్ వీధిబొంబాయి

AFGHAN SNOW
COLD CREAM
AFGHAN SOAP

క్రూప్
నూనెతీయు యంత్రములు
గింజలనలుగగొట్టినూనెతీసి
పరిశుభ్రపరచి.. దుర్వాసనలతొలగించును

క్రూప్ యంత్రశాల శాస్త్రీయమైన యంత్రము. నూనెగింజలనాడి నూనెతీసి, దానిని శుభ్రపరచుటకు అనేకసంవత్సరానుభవమువలన తయారుచేయబడిన యంత్రములు. క్రూప్ యంత్రములకలన ఉపయోగములలో కొన్ని క్రింద చెప్పబడియున్నవి యంత్రములయందలి మరలన్నియు తనిఖీ చేసుకొనవచ్చును ప్రతిహాదును సులభముగా ఉపయోగింపదగినవి ప్రశస్తమైన క్రూప్ సామానులు, ప్రశస్తమైన పనితనము. చక్కగా నూనెను తయారుచేయునవి. గింజలలో కొంచెముగూడ నూనె లేకుండతీయును యంత్రములు నడుపుటకు కొలదిశక్తి చాలును యంత్రములు నడుపు ఖర్చులును చాలతక్కువ క్రిందివారిచేత తయారుచేయబడినవి —

ఫ్రయడ్ క్రూప్ గ్రసన్ వర్క్సు మి. జి. మాగ్డబర్గు.
హారబర్గర్ ఈసేన్-యు బ్రాంజేవేర్కు ఏ. జీ. హార్బర్గు.

పూర్తి వివరములకు.—

క్రూప్ ఇండియన్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

ఆంధ్రదేశవార్తలు

ఆంధ్రాభ్యుదయ దినము — సంవత్సరాది

౨౪-౩-౧౯౩౬ తేదీ ఆంధ్రులందరకును పరమపవిత్రదినము. ఉగాదిపండుగను ప్రతిఆంధ్రుడు తనదిగ్విజయముగ సాగించుకొనును. అనాడే తెలుగుదేశమంతటను ఆంధ్రాభ్యుదయమహోత్సవమును జరిపించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇందునుగురించి ఆంధ్ర మహాసభా కార్యదర్శి శ్రీసుసర్ల శ్రీరామ నృసింహంగారును. ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీ కార్యదర్శి శ్రీ గుమ్మిడిదల సుబ్బారావు పంతులుగారును ఆంధ్రనాయకులందరికిని సమ్మతులకై వ్రాసి యున్నారు. ఈయుత్సవమునుగురించి త్వరలో కరపత్రములద్వారాను, పత్రికలద్వారాను విశేష ప్రచారము గావించి "ఆంధ్రాభ్యుదయ దినము"ను దేశమంతటను జరుగునట్లు ప్రయత్నింపగలరు.

సంవత్సరాదినాడు ఉదయముననే ఊరేగింపు ఉత్సవము చేయుట, పసుపుతోరములను ప్రతిచోట వేలాది తయారు చేసి ఆరోజున "ఆంధ్రదీక్ష"ను ప్రతి ఆంధ్రునికి నిచ్చుట, చేతికికట్టుట. సాయంత్రము బహిరంగసభ జరుపవలెనని ప్రతిపాదకులు కోరుచున్నారు. ఇంకను ఏమైనను సలహాలు యున్నచో పత్రికాముఖమున తెలుపగోరెదరు. ఈ యుత్సవమును తెలంగాణము, కోలారుసీమ, రాయలసీమ, సర్కారులలో అన్నిచోట్ల జరుపనగును. ఆంధ్ర రాష్ట్రములు ప్రత్యేకరాష్ట్రము కావలెననియు, యితరచోటుల తమకు వలయు సౌకర్యములకొరకును కోరవచ్చును. ఇది రాజకీయసంబంధమైనదికాదు కనుక అన్ని పక్షముల తెలుగువారును తోడ్పడగలరు. ఆనాడు విధిగా ఆంధ్రములోనే మాటలాడు టత్యవసరము. కాకతీయసీమ, కోలారుసీమలవారు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధినిగురించి ఆనాడు తీర్మానించవచ్చును. ఈయుత్సవములు ఢిల్లీ, బొంబయి, పూనా, నాగపూర్, కలకత్తా, రంగూను, ఖర్గపూరు, జంషెడుపూరు, మరియు దక్షిణాదిపురములందును అనుసరించుటకై ప్రచారము జరుగనున్నది. పత్రికల ప్రోత్సాహము అత్యవసరమై యుండును.

ఆనాడు ప్రజల నాకర్షించుటకు ఆర్భిలను యీక్రింది వాక్యములతో పలుచోట్ల కట్టెదరట:-

౧. ఆంధ్ర రాష్ట్ర సంస్థాపనము ఆంధ్రుల ప్రధాన కర్తవ్యము.
౨. ప్రత్యేకరాష్ట్రము లేనిదే ఆంధ్రులు పూర్వౌన్నత్యమును పొందజాలరు.
౩. ఆంధ్రైక్యతను ప్రదర్శించుచు ఆంధ్రులు కార్యశూరులు కావలెను.
౪. చాళుక్యసీమ, కాకతీయసీమ, రాయలసీమ, కోలారుసీమ అంతయు ఆంధ్రభూమియే.
౫. ఆంధ్రులు వెయ్యిసం॥లు సామ్రాజ్యముల నేలిన పాలకజాతివారు
౬. నన్నయ తిక్కనాది మహాకవుల భాషను పెంపొందింపుడి.
౭. ప్రతాపరుద్రుని రాజ్యతంత్రమును జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుడి.
౮. కృష్ణరాయలనాటి విజయనగర రాజ్యలక్ష్మిని స్మరింపుడు.
౯. రాజరాజనరేంద్రుని ఆంధ్రభాషా సేవ మన కాదర్శము
౧౦. రాష్ట్రేతరాంధ్రు లందరును సహోదరులే
౧౧. రెండుకోట్ల ౬౦ లక్షలాంధ్రుల భావి సౌభాగ్యమునకై పాటుబడుడు.

ఆంధ్రమహాసభ సాధారణ సమావేశము

ఆంధ్రమహాసభయొక్క సాధారణ సమావేశము అనంతపురములో మే నెలలో జరుగుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. రాష్ట్రేతరాంధ్రు లందరిని అహ్వానించెదరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులు సర్ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణయ్యగారు ఆక్స్ఫర్డు యూనివర్సిటీలో మతోపన్యాసకులుగా నియమింపబడిరి గాన తత్స్థానమునకు మరొకరిని ఎన్నుకొనుటకై మార్చి ౨౬ తేదీ నిర్ణయింపబడినది, అభ్యర్థులుగా మదరాసు శాసనసభాధ్యక్షులు ఆనరబుల్ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి, నెల్లూరు, గారు, హైకోర్టుప్రధాన న్యాయమూర్తిగా నుండి విరమించిన సర్. వేపా రామేశం పంతులుగారును, పూర్వం వైసుఛాన్సలర్‌గా నాలుగు సంవత్సరము లుండిన కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, చిత్తూరు, గారును పోటీ చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్న, విశ్వవిద్యాలయ జనకుడు సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారును, మద్రాసు శాసనసభాధ్యక్షులు శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి గారును కూడ యిందులకై యత్నించుచున్నటుల తెలియుచున్నది.

నిజాం ప్రభుత్వమువారు "గోల్కి" పత్రికను కొనుట

ఈపురమునుండి వెలువడుచున్న ఆంగ్ల మాసపత్రిక "గోల్కి"ని నిజాంప్రభుత్వపు వార్తావిచారణ శాఖ (Information Bureau) వారు మూడుప్రతులను నెలవారిగా పంపించుమని సదరుపత్రికావ్యవహర్తకు వ్రాసిరట. సదరుపత్రిక ఈసం॥ జనవరిసంచికలో "తెలంగాణా భావి పరిణామము" (Future of Telangana) అను వ్యాసమును వారు చూచినమీదట ఆపత్రికపై శ్రద్ధ గలిగియుండవచ్చును.

ఆంధ్ర దేశ గ్రంథాలయ సంఘము బెజవాడ

వార్షిక సమావేశము

పైసంఘ కార్యదర్శి అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారిట్లు తెల్పుచున్నారు:-

ఈసంఘముయొక్క వార్షిక సామాన్యసంఘ సమావేశము ఈనెల ౧౫వ తేదీమధ్యాహ్నము ౧గంటకు పశ్చిమగోదావరిజిల్లా "ఉండి" గ్రామ పరిసరమున సూర్యోపాసకశిబిరమునందు జరుగును.

ఈక్రిందివిషయములు ఆలోచించబడును:-

౧. నూతనసంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకవర్గము నెన్నుకొనుట: ౨. ముందుకార్యక్రమమునుగూర్చి యోచించుట: ౩. గ్రంథాలయ సర్వస్వముయొక్క ప్రకటనకై తగినఏర్పాటు చేయుట; ౪. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాయందు పనిచేయుటకై ఒకప్రచారకు నేర్పరచి ఆజిల్లాయందు గ్రంథాలయోద్యమ ప్రచార కార్యక్రమమును కేంద్రీకరించుట: ౫. గ్రంథాలయ సంఘము యొక్క కార్యక్రమమును శాఖల క్రింద విడదీయుట.

మైసూరు, దక్షిణాది ఆంధ్రులు

మైసూరులోనున్న ౧౭ లక్షలాంధ్రుల యొక్కయు, దక్షిణాదిలోని 30 లక్షల తెలుగువారియొక్కయు యోగక్షేమమును విచారించుటకు రెండు విచారణసంఘము లేర్పడిన విషయమే. వారి పర్యటనకు ముందుగా ఆంధ్రమహాసభా కార్యదర్శి సుసర్ల శ్రీరామ నృసింహం పంతులుగారు మైసూరురాష్ట్రము, దక్షిణాదికిని ఏప్రి 2 తేదీని ప్రయాణమై వెడలిపోవుచున్నారు. మైసూరులో 15 సెంటర్లను, తమిళనాటిలో 20 సెంటర్లను ఏర్పాటుచేసి వచ్చెదరు.

ఆంధ్రవార్తా సంగతి

బెజవాడలో రమారమి రెండునెలలు ప్రచురింపబడి అకస్మాత్తుగా ఆగిపోయిన బారిస్టరు డి. టి. రావుగారి తెలుగుదినపత్రిక "ఆంధ్రవార్త"నుగురించిన మనపత్రికలో కొంతసమాచారము ప్రచురింపబడియుండెను. ఈవిషయమై నిజాంరాష్ట్రాంధ్రులకు కొంత బాధ్యత కలదుగాన తెలసికొను టత్యవసరము. రెండునెలలు ప్రచురింపబడిన బెజవాడపత్రిక "గోలకొండ"కెందులకు పరిచయము చేయబడలేదో ఆశ్చర్యముగనున్నది. పత్రికాధిపతులకు హైదరాబాదులో తెలంగాణమున కంతటను ఒకే ద్వయిదినపత్రిక యున్నదని తెలియదా! కొలదిరోజులు పొరబడవచ్చునుగాని రెండునెలలు ఎరుగకపోవడమేనా!

అసలు నిజమైనసంగతియేమనగా సదరుదినపత్రిక ప్రారంభమగుటకు ముందువారమువరకు పూర్వం వారి వాణీప్రెస్సు కొన్నినెలల జీతమివ్వలేదని సమ్మెజరిగెను, N. S. R. పనివాండ్లసంఘపు ఉపాధ్యక్షుడు ఆసమ్మె ఎదుర్కొనలేక ఆపనివాండ్రను డిస్మిస్ చేసిరి. అనంతరము క్రొత్తపనివాండ్రతో పత్రిక ప్రారంభమయ్యెను. గొప్పత్యాగము చేసిన (25సం॥లు) శ్రీగా. హ. సర్వోత్తమ రావుగారిని వందేమాతరము నుండి సంపాదకులుగా తీసికొనిరి. పత్రిక సాగుచుండెను. అకస్మాత్తుగా ఒకస్పష్టీకరణబడిన అర్జియు ధరావతుకోరినట్లు వచ్చెనట. పత్రిక ఆగిపోయెను. కలక్టరు, ప్రభుత్వకార్యదర్శి శమ కేదీ తెలియదనిరి. [కల్పితనాటకముగా యున్నది ఇంతలోపత్రిక తిరిగి వచ్చేసూచనలే కనబడుటలేదు. సర్వోత్తమరావుగారు రీయూనిలోనే యున్నారు.

వివాహములు : సనాతనులక్రొత్తపంథ

శారదాశాసనము వచ్చిన తర్వాత సనాతనధర్మము పేరిట ప్రభుత్వమునకు భయపడి బాల్యవివాహములు నైజాం రాష్ట్రములోను, యానాం మున్నగు ఫ్రెంచి స్థలములలోను జరుపబడుచున్నవి. ఇపుడు సనాతనులు క్రొత్తపంథను ప్రారంభించుచున్నారు. ముందుగా బాల్యములోనే కన్యాదానము ఒక రోజులో బ్రిటిషిండియాలోనే స్వగృహములందే జరుగునట. కన్యాదానములో మంగళసూత్రధారణ కూడ యుండును. కాని అది అంతటితో ఆగిపోవును. తర్వాత ౧౪ సం॥ నిండిన తర్వాత సరిగా మిగత స్థాలీపాకాదికర్మయంతయు జరుగునట, కన్యాదానమయినంత మాత్రముననే వివాహము పూర్తికాదనియు, పూర్వముకూడ కన్యాదానమైన తర్వాత పండ్రెండు రోజులు మూరుకొని మరి మిగతకర్మ చేసికొనెడివారనియు ఆ పండ్రెండు రోజులు బహువారము మరినాలుగైదు సంవత్సరములుగాను స్వీకరించుకొనుట ప్రకృత పరిస్థితులలో ఆపద్ధర్మముగా తోచుచున్నదనియు తలంచి వారీ క్రొత్తమార్గమునకై గడంగబోవుచున్నారు.

ఆంధ్ర దేశ గ్రంథాలయ సంఘము బెజవాడ

సేవాశాఖ

ఈసంఘముయొక్క సేవాశాఖా సమావేశము ౧౫-౩-౩౬ తేదీ ఆదివారమురాత్రి ౯ గంటలకు పశ్చిమగోదావరిజిల్లా "ఉండి" గ్రామ పరిసరమున సూర్యోపాసక శిబిరమున జరుగును.

ఆలోచించవలసిన విషయములు:-

౧. సేవకశాఖయొక్క కార్యక్రమము, ౨. సేవకులకు [ప్రతిఫలము] ౩. సేవకశాఖకు ఉద్యోగ ఎన్నిక.

అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య, కార్యదర్శి.

భారతవర్షములోని భాషలు: విద్య నేర్చినవారు

భాష	జనసంఖ్య	విద్యావంతులు
హిందీ	౭౧౫౮౩౦౦౦	౭౧౫౮౩౦౦
బంగాళీ	౫౩౪౬౮౦౦౦	౫౩౪౬౮౦౦
ఆంధ్రము	౨౬౩౭౪౦౦౦	౨౬౩౭౪౦౦
మరాటీ	౨౦౮౯౦౦౦౦	౨౦౮౯౦౦౦
తమిళము	౨౦౪౧౨౦౦౦	౨౦౪౧౨౦౦
పంజాబీ	౧౫౮౩౯౦౦౦	౧౫౮౩౯౦౦
రాజస్థానీ	౧౩౮౯౮౦౦౦	౧౩౮౯౮౦౦
ఒరియా	౧౧౧౯౪౦౦౦	౧౧౧౯౪౦౦
కన్నడము	౧౧౨౦౬౦౦౦	౧౧౨౦౬౦౦
గుజరాతి	౧౦౮౫౦౦౦౦	౧౦౮౫౦౦౦
మళయాళం	౯౧౩౭౦౦౦	౯౧౩౭౦౦

సాధారణముగ పై అన్ని ప్రాముఖ్యమైన భాషలలోను నూటికి పదిమంది మాత్రమే విద్యావంతులని గ్రహించునది.

ఆనందప్రదమైన మార్పు

మహాదేవ దేశాయిగారు

౨౨ జనవరి ౧౯౩౭ వ తేదీ హరిజన పత్రికలో మహాదేవదేశాయిగారు ఆంధ్రదేశపు కాంగ్రెసు నాయకులలో నొకరగు దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు ఇటీవల హరిజనుని ఇంట ఆతిథ్యమును స్వీకరించి అనుభవించిన ఆనందమును పాఠకులకు సూచించుటకై వెంకటప్పయ్యగారి సంస్కారక్రమము నిట్లు వర్ణించినారు —

మొన్న మొన్ననే సబర్మతిలో హరిజనాశ్రమమందు ఉండిపోయిన వీరాంధ్రనాయకుడగు దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు చెప్పిన మాటలను ఇక్కడ ఉంచగలుగుటకు నేనెంతో సంతోషించుచున్నాను. వారు వైష్ణవులు. ౭౫ ఏండ్లకింద, అనగా వారు సత్యాగ్రహోద్యమములో చేరక పూర్వము, వారు "అస్పృశ్యు"లనబడు జాతికి చెందినవారలకు దూరముగ తొలగియుండు ఆచారమును పూర్వపు టంతపట్టుదలతో పాటించక ఉన్నను, ఆ ఆచారము నింకను వదలి ఉండలేదు, అయినను బహుశః వారి దృష్టికి ఆఆచారములోని క్రౌర్యము, అధర్మము పట్టియుండవచ్చును. మహాసభలలో వారు ఆఆచారమును ఖండించుటయు గూడ ఖండించియుండవచ్చును. కాని కొద్ది రోజుల క్రిందటివరకు సంపూర్ణమైన హృదయసంస్కారము సంభవించియుండలేదు. వారి జబ్బుదనమేట వారి ఇంటినుండి బయలుదేరి, ఎక్కడికో రైలుబండిలో ప్రయాణముచేయుచు, తన టికెట్టు మరియొకరిదగ్గర ఉన్నందువలన ప్రక్కనుండు ఒక స్టేషనులో బండి దిగవలసివచ్చెను. వారు టికెట్టు తన స్నేహితునివద్దనుండి తెచ్చి చూపించెదమని చెప్పినను రైలు అధికారులు వేరు తరగతిలో ప్రయాణము చేయువారవంటివని రూఢపరుపదగు సాధనమును నమ్మజాలరైరి. వారి టికెట్టు దగ్గరనుంచుకొని యుండిన వారి మిత్రులు మరియొక డబ్బాలో నుండిరి. అందుచే వారు మిత్రునివద్దనుండి టికెట్టు తెచ్చుకొనుటకై తాముండిన పెట్టెనుండి దిగవలసివచ్చెను వారటికెట్టు తీసికొని తిరిగి తమడబ్బావద్దకు పోవునంతలోనే రైలుబండి కదలిపోయెను వారు దగ్గరదమ్మిడీలేక పక్క చుట్టలేక ప్లాటుఫారముపై నిలిచిపోయిరి ఆరాత్రిఅంతయు వారు చలికి గజగజలాడుచు, భోజనములేక పస్తు ఉండవలసినవారైరి. మరునాటి సాయంకాలము హరిజనాశ్రమము చేరువరకువారికి భోజనమే లేదు హరిజనాశ్రమములో ప్రార్థనకాలమున వారు చెప్పినమాటలివి

"ఈరోజు నేను హరిజనబాలికలు వండినఅన్నమును వారిలమధ్య కూర్చుండితినగల్గుట భగవదనుగ్రహమని తలచెదను నాజీవితములో ఇంతవరకు నేను బుద్ధిపూర్వకముగా హరిజనుల ప్రక్కనకూర్చుండి భోజనము చేసి ఎరుగను నేనట్లు చేయుట ఇదే మొదటిసారి నాకు తెలియకుండ నేను వారిప్రక్కన కూర్చుండియుండిన సమయములు ఉండవచ్చును నేనన్నటో నేను ఇదివరకెన్నడో చేసి తీరియుండవలసిన ధర్మమును ఈరోజు బుద్ధిపూర్వకముగా నిర్వర్తించినవాడనైనాను ఈసమయమున నామనస్సునందు కలిగిన శుద్ధిసంస్కారము నన్ను చిరధన్యునిచేయగల్గియున్నది నేను ఇల్లువదలి పోవు నాడెబ్బదవ జన్మదినము నాఆరోగ్యమును చూచుకొనగా నాకు ఇంక ఎక్కువకాలము బ్రతుకగలనను ఆశలేదు అందువలన ఈసంస్కారము నాజీవితమున్నప్పుడే జరిగినందుకు సంతోషపడుచున్నాను

"నేనొకప్పుడు హరిజనుల కంతదూరముండు మతాభిమాని(?)యగు రామానుజీయ వైష్ణవుడను నేనప్పుడు పదిఏండ్లక్రింద గాంధిమహాత్మునితో ఏదో సంభాషణములో సందర్భవశమున నేనుహరిజనులతో కలిసి భుజించుటకు సిద్ధముగ లేనని చెప్పియుంటిని అందుకు మహాత్ముడు "నీబోటి పెద్ద హిందూస్థాన నాయకుడే ఇట్లన్నచో, మనహయాములో స్వరాజ్యము గలదని ఆశించుటకెట్లవకాశము [illegible] రహిందూస్థానమే పతితుల [illegible] స్వరాజ్యము సంపాదించుకొనగలదని నేను చెప్పితిని [illegible] మోక్షమును తానే సంపాదించుకొనవలసి యుండును—అని గాంధిమహాత్ముడనెను ప్రక్కనకుండి ఈమాటలనన్నిటిని వినుచున్న విఠల్భాయి పటేలుగారు నాతోటి ముసలిమొద్దులను సంస్కరించుటకై కాలము వ్యర్థపరచవలదని గాంధిమహాత్మునికి చెప్పిరి తానా విధముగ నన్ను పోనిచ్చువాడనుకానని మహాత్ముడు చెప్పెను, హృదయము సంస్కారముచెందు రోజువరకు ప్రతీక్షయుండి చూచెదనని ఆతను ప్రకటించిరి వారికి నేడు తీరనటి సంపూర్ణ సంస్కారము కావలసినదే అని నేను మొదటినుండియు మనస్సులో నమ్ముచుంటినికాని, ఇంతవరకు నేను దానిని ఆచరణలో అనుభవించలేదు.

"కావున నాకీశుద్ధి సంస్కారమునకు ప్రోత్సహమిచ్చినది భగవంతుడే అయి ఉండడా? పరిస్థితులన్నియు కలిసి నాకుభోజనము లేకుండజేసి నన్నిక్కడికీడ్చుకొని వచ్చినవని మీకందరికిని తెలిసియేయున్నది శుద్ధిసంస్కారమునకు ముందు ఉపవాసము జరిగినచో, ఆసంస్కారము పూర్తికాజాలదు నాకాఉపవాసము కూడ దైవికముగ కలిసివచ్చెను. నాఆనందమునకు మేరలేదు ఈనాటి మీయనురాగమువలన ప్రేమను నేను నాజీవితాంతమువరకు జ్ఞాపకముంచుకొని గర్వించుచుండగలను"

దేశభక్త కొండావెంకటప్పయ్యగారి శుద్ధిసంస్కారమునకు మేము సంతోషించుచు, ఈ సంస్కారమువారి సొంతజీవనములో ఇంకను లోతుకుదిగి నాటుకొనగలదని ఆశించుచున్నాము. వారి హరిజనసేవజేయుటకై అనేక సంవత్సరములు బ్రతికి యుండెదరుగాకయని కోరుచు, ఈదేశమునుండి అస్పృశ్యత వదలిపోవునంతవరకువారు బ్రతికియుండి చూడగలరని ఆశించుచున్నాము

—

జోగేశ ఛటర్జీగారి [illegible] దీక్షా విరమణము

జోగేశ ఛటర్జీగారు [illegible] జైలులోనున్న రాజకీయఖైదీ. వారు కాకోరీరాజకీయ కుట్రనేరములో భాగస్థులని ఎంతమందితో ఖైదులో నుంచబడిరి. వారు రాజకీయ ఖైదీలను అధర్మమగు దుర్నీతికిపాలైన దొంగలను నున్నవారలతో సమానముగ చూడక, వారికి తోడునీడ, వార్తాపత్రికలు, మున్నగు కొన్ని సౌకర్యముల నొసగవలెనని ప్రభుత్వాధికారులను కోరియుండిరి వారు ఏఅధికారులకు ఈ కోరికలను తెలియజేసియుండిరో వారలనుండి ఎంతకాలముచూచినను జవాబు రాలేదు. వారికిపని నిగ్రహము తమకోరిక న్యాయమైనదని పట్టుదలను ప్రభుత్వమువారికి తెలియపట్లు చేయుటకై నవంబరునెల ౧౦వ తేదీనుండి నిరశనవ్రతదీక్ష ప్రారంభించిరి

రోజులుగడచినవి, నెలలు గడచినవి కాని ప్రభుత్వమువారు కదలలేదు మెదలలేదు దేశీయులకిది ఎట్లు తెలిసెనో ఏమోకాని, తెలిసినప్పటినుండి,జోగేశుని "న్యాయమైన" కోర్కెలను ప్రభుత్వముచే తీర్పించి నిరశనవ్రతదీక్ష చాలింపజేయుటకు గట్టిఆందోళన చేయుచుండిరి. అసెంబ్లీలో ప్రభుత్వదృష్టిపై ఈ విషయమును తెప్పించుటకు బాబు రాజేంద్రబాబుగారు కాంగ్రెసు సభ్యులను హెచ్చరించిరి. కాని అవిషయములో తేదలచబడిన తీర్మానములన్నియు, అవి సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు చెందిన విషయమనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కల్పించుకొనజాలరనియు చెప్పి ఎగురగొట్టబడెను.

తుదకు సంయుక్తరాష్ట్ర శాసన సభలో మార్చి ౧౦వ తేదీనాడు చౌదరి బాలదేవుగారు అడిగిన ప్రశ్నకు ఉత్తరముగా హోంమెంబరుగారు సమాధానమిచ్చుచు, జోగేశునిపై కఠినదీక్షను పురికొల్పిన కారణములను విచారించుటకు ఇప్పటి ప్రభుత్వాజ్ఞలు అనుమతించవనియు, ౬— [illegible] ౧౯౩౭ నాడు (జోగేశుడు నిరశనదీక్ష [illegible]) వారి బరువు ౧౩౦ పౌను లుండెననియు, లక్నో జైలులో ౨౨ డిసెంబరు ౧౯౩౬ నాడు చేర్పబడినప్పుడు ౧౧౨ పౌనులుండెననియు, తర్వాత ౨౩ ఫిబ్రవరి నాడు ౧౧౧ పౌను లుండెననియు, ఇదిఅంత ప్రమాదము కాదనియు, అందుచే జోగేశుడు నిరశన వ్రతదీక్షను ఏషరతుపెట్టకుండ చాలించినచోగాని ప్రభుత్వమువారు వారికోర్కెల దీర్పు విషయమై ఆలోచించరనియు చెప్పిరట

ఆరోజే మోహనలాలు సక్సేనాగారు, రఫీ అహమ్మద్ కిద్వాయిగారు, పండిత్ బాలక్రిష్ణశర్మగారు జోగేశునివద్దకుపోయి మాట్లాడి, నారింజపండ్ల రసమిచ్చి నిరశనదీక్షను చాలింపజేసిరి

ఇప్పుడు జోగేశుని క్షేమమును చూచుచుండుటకు ఒకఖైదీ తోడుగ ఉంచబడినాడట

—

పుండు కుదురుకొన్నది

ఒక నా బంధువునికి ఇంట మానవములో పుండుపుట్టి ఎంతో బాధపడిరి. ఎందరు డాక్టర్లు ఉపచారముచేసినను బాధ తగలేదు. ఆపరేషను చేయనిది వ్యాధి కుదురదని వారలభిప్రాయపడిరి. కాని తుదకు వంశత ముతో హరలాలు హకీం లక్ష్మవి చౌకు మైదానుఖాన్ చార్మినారు హైదరాబాద గారి ఔషధము (లోపల, బైట) వాడినవెంటనే నెలరోజులలో రోగికి ఆరోగ్యము చేకూరినది.

ఇట్లు
మహమ్మదు అబ్దుల్ రషీదు ఖాన్
వకీల్ హైకోర్టు, పంజేషా, హైదరాబాదు

SOZINA
సోజీన
అంటువ్యాధి, పరమ
రోగములకై రామబాణము

SOZINA

మొదటి మోతాదుతోనే మూత్రద్వారము నందలి మంటపోయి బాధ పూర్తిగా తగ్గిపోవును. మూడు దినములు గుండు వాడిన చో చీము పూర్తిగా నయమగును. ఒక నెలలోపల ఉండిన రోగమైన ఒక సీసా చాలును. చిరకాలపు రోగమైన రెండు సీసాలమందు ఉపయోగించవలెను. ఒక సీసాలో మూడు దినములమందు తోమ్మిది మోతాదులుండును.

వెల సీసా ౧కి రూ 2—8—0 పాకింగు తపాలఖర్చు వేరు

హకీం జోహర్ వెల్లోరి
గన్నీఖానా, గోషామహల్, హైదరాబాదు దక్కన్.

అనేక సంవత్సరములుగా

కిర్లోస్కర్ కినాయత్ రహాట్ ను పనిచేయుచున్నట్లు కొలతిచేసి చూచినారు. మిక్కిలి తక్కువ ఖర్చుతో నీరు పొందించుకొనుటవల్ల మీకు లాభము. వివరములకు క్రింది అడ్రసుకు వ్రాయుడు —
కిర్లోస్కర్ బ్రదర్స్, లిమిటెడ్ కిర్లోస్కర్వాడి
ఏజెంట్లు — [illegible], సికింద్రాబాదు (దక్కన్)

సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడ్

హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు.

మేము మాయా రజతోత్సవ సందర్భములో ఖాతాదారులకై మాపరముగా వచ్చు చెల్లింపులకై త్వరలోనే ఉన్నను లేకున్నను క్రొత్త సంవత్సరమునుంచి వాటవనాలు కోట్లను చాలా తగ్గించినామని తెలుపుటకు ఆనందము కలుగుచున్నది.

చెక్కుకు నాలుగుఅణాల చొప్పున యిప్పుడుండు చార్జిని పూర్తిగా తీసివేసితిమి. వసూలు చార్జీలు నూటికి 4 అణాలనుంచి నూటికి 2 అణాలకు తగ్గించబడినవి, కాని 1 చెల్లును కనీసపు చార్జీ 4 అణాలు.

ఇందుచే మాపూర్వపు ఖాతాదారులు ఇంతకుముందుకంటె ఎక్కువబిల్లులు తెమ్మని కుత్సాహపడుదురని నమ్ముచున్నాము. హిందూదేశమంతటను 80 శాఖలును, కేటాయించిన హిందూదేశములో ప్రధానమగు నిజాయితీ బ్యాంకువలన క్రొత్తిఖాతాదారులకు చూపబడిన పనులు చౌకగాను నిరుపద్రవముగాను జరిపేదనలుగుచన్ని నచ్చచెప్పుచున్నాము.

ఇ. థామస్
(హైదరాబాదుదక్కన్) శాఖ ఏజంటు

ప్రతిచోటను దొరకును ప్రతిచోటను దొరకును

సుగంధముగల మంచిగంధపుచెక్కలు

దొంగమొద్దలైనవి ఏమియు కలిసియుండ లేదు,
శుద్ధచందనము మాత్రమే.
ఒకసారి వచ్చి పరీక్షించుడు
గమనిక: హావడ్లు [illegible] జాతిదైనుయైన సాటేను, అటో పిరోజు, వంట్లపాడి, నస్యము, ఇంగువ అమ్మబడును.
మూవాక్ల మంచిమాలు దొరకును
డేవిల్ అండసన్స్, (౧౪౪) సదాశివపేట
మధుసితో హౌస్, పూనా
ఏజంటు: ఏ.కే. అండ్ సన్స్, ౧౬౯
సుల్తాన్ బజారు, హైదరాబాదు (దక్కన్)

H. P. H

బొంబాయి నగలవర్తకుడు హైద్రాబాదులో
కొలది రోజులు మాత్రమే యుండును
పెద్ద నగలరాసి

నవనాగరికత గల—చాలా అందమైన నగలు
అనేక రకములు నగలు—చౌక ధరలు గల నగలు
ఎన్ని దినములుండునో నిరీక్షించుచున్నవారలు
అలసించవద్దు ! త్వరపడుడు !!
ఈ క్రింద అడ్రసులో విచారించుడు.—

జీ. తారాచందు జవహరి,
[illegible] బిల్డింగు, హైద్రాబాదు.

ది వీనస్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, ఢిల్లీ.

బ్రాంచి ఆఫీసు—సికింద్రాబాదు

(స్థాపితము 1920)

కొలదిసంవత్సరములలోనే కంపెనీ అద్భుతమగు అభివృద్ధిగాంచినది.
మిక్కిలి సౌకర్యమైన, లాభకరమైన, నవీనపద్ధతులుగలవు.
మా పాలిసీలకొరకు త్వరపడుడు!
నైజాం రాష్ట్రమంతటను జీతము పైనగాని, కమీషను పైగాని పనిచేయుటకు పలుకుబడిగల ఏజంట్లు కావలెను.
దరఖాస్తులు యీక్రింది చిరునామాకు పంపుడు:—

జి. పి. రావు,
రెప్రజెంటేటివు మేనేజరు
The Venus Assurance Co., Ltd
DELHI.
బ్రాంచి ఆఫీసు మార్కెటుస్ట్రీటు, సికింద్రాబాదు

హారక్యూలస్ వక్కసివత్రి

మదరాసునగరములో పేరొందిన
త్రిమూర్తుల రంగుబాకులు - రబ్బరుస్టాంపులు, లెక్కకేళ్లకు పేరొందిన
పరిశ్రమాలయము రవి ప్రెస్
కోటలాగు ఉచితము 7/34 ఆదియప్పనాయకన్ వీధి సాహుకారిపేట, మదరాసు

ఆంధ్రులకు
౭౦ లక్షల నిజాం రాష్ట్రాంధ్రుల ఆశోన్నతికి ముఖ్యసాధనము గోలకొండ పత్రిక ...

గోలకొండపత్రిక
GOLKONDA PATRIKA
HYDERABAD-DECCAN
The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the only Telugu Newspaper for H.E.H. The Nizam's Dominions.

Vol. 10. | Thursday 12—3—1936 | No. 84

సోదరద్వయము

నండూరి వేంకట కృష్ణమాచార్యులుగారు, బి. ఏ.

[ఈ వ్యాసములోను ఐర్లండు స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడిన ఆదేశీయులైన మరియిరువురు నాయకులచరిత్ర వ్రాయబడుచున్నది.]

ఐర్లండు దాస్యవిముక్తికై ౧౯౧౬ వ సంవత్సరంలో పాటుబడిన మహాపురుషు లెందరో కలరు. వారుపడిన కష్టము లెట్టి పాషాణ హృదయులనైనా కరగించివేయును. దేశభక్తుడు ప్రతివాడును అగ్నిపరీక్షలకు గురియగుచున్న ఆ రోజులలో కూడ షియరుసోదరుల చరిత్ర ప్రజల హృదయాలను కలచివేసినది. బ్రతికినంత కాలము వారలు జనుల ప్రేమ గౌరవాలనుకొల్లగొని, మృత్యుముఖమునం జొచ్చి దివ్యపురుషులైపోయినారని కెగసిరి. ఉల్ఫ్‌టోను, ఎమ్మెట్, రస్సెల్, ఫిట్జ్‌రాల్డు మున్నగు సుప్రసిద్ధ దేశసేవకులున్న రోజులలోనే షియరు సోదరులను అమూల్య రత్నములనగా ప్రజలు మాచుకొనెడివారు. ప్రజానాయకులై దేశస్వాతంత్ర్యము నార్జించ జన్మించిన దివ్యపురుషులగా వారిని భావించెడివారు. షియరుసోదరులుమాతృదేశవిముక్తికై గావించిన ప్రయత్నాలు, దేశద్రోహులవల్లనాపు పట్టుబడుట రాజద్రోహ మొనర్చిరని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు వారలవిచారించి ఉరిశిక్ష విధించుట మొదలుగాగల విషయాలు చదువుటకు చాల హృదయ విదారకములుగా ఉండును.

షియరు సోదరుల తండ్రిపేరు జాన్ షియరు ఆయన ఐర్లండు దేశపు పార్లమెంటులో సభ్యుడు కార్కు-నగరములో చాల పలుకుబడి గలవాడు. వడ్డీ వ్యాపారస్థుడు. విశాలదృష్టికిని, దయార్ద్ర హృదయానికి, గుప్తదానాలకు పేరొందినవాడు.

సోదరు లిద్దరిలో పెద్దవాడగు హెన్రీ ౧౭౫౩ వ సంవత్సరములో జనన మొంది డబ్లిన్ నగరములో నున్న ట్రినిటీ కళాశాలలో విద్యాభ్యాస మొనర్చి సైన్యములో చేరెను. కాని ఆతని స్వభావానికి ఆ ఉద్యోగం సరిపడనందున వదలిపెట్టి న్యాయవాద పరీక్షకు చదివి పట్టము నొందెను. జాన్ అన్నకంటె మూడేండ్లు చిన్నవాడు. అన్నకంటెను పట్టము పొందుటకు రెండేండ్లకు పూర్వమే వకీలువృత్తిని అవలంబించి పనిచేయుచుండెను.

స్వభావశీలాల రెండింటియందు అన్నదమ్ముల మధ్య చాల వ్యత్యాసము కలదు. హెన్రీ శాంతుడు, నమ్రుడు పెట్టుకొన్న నియమము తప్పి అణుమాత్రము చలింపకుండా నమ్మిన కార్యమునందు ప్రబల విశ్వాసంతో పనిచేయువాడు. జాన్ ధైర్యవంతుడు. ఆవేశపరుడు, శక్తివంతుడు, వ్యూహములు పన్నుటయందును వాటిని కొనసాగించుటయందు జంకు గొంకులు లేకుండా నుండగలిగినవాడు. సాహసవంతుడు. మేధావి. ఏదైన చేయ నిశ్చయించుకొన్నచో మరుక్షణంలో చేయునట్టి స్వభావము గలవాడు. కొన్నాళ్ల హెన్రీకెప్పుడు జాన్ మార్గదర్శి. నాయకుడు. అతనెప్పుడూ చిన్న పెదుగువంటి తమ్ముని అనుసరించుచుండేవాడు. తండ్రి మరణానంతరం ౧౫౦౦ల రూపాయలఆస్తి అతనికివచ్చింది. కాని అజాగ్రత్తవల్ల నాతడు దానిలో సగము గోల్పోయెను. ప్రభుత్వమువారిచే నిర్బంధింపబడువరకు సోదరు లిద్దరును వకీలువృత్తివల్ల బాగా ధనార్జనచేయుచునే ఉండిరి.

౧౭౯౨ వ సంవత్సరంలో సోదరద్వయం వారిస్వగ్రామాన్ని మాడబోయిరి అప్పటినుండి వారిజీవితాలు పూర్తిగా మారిపోయినవి వారు ఫ్రాంసుదేశానికి వెళ్ళినప్పటికి ఫ్రెంచి విప్లవాగ్నిజ్వాలలు మిన్నుముట్టుచుండెను. [illegible] బ్రిస్టారూ మున్నగు ప్రజానాయకుల వాంగ్మూలములవల్ల వారిలో స్వాతంత్ర్య ప్రేమ దాస్యవిముఖత మున్నగు ఉచ్చభావములు జనించెను. వారలు జీవితాంతము వరకావాని వీడలేదు. ౧౭౯౩ జనవరిలో తమఐర్లండు దేశానికి తిరిగిరావటం తోడనే "సంయుక్త ఐరిషు సమితి" లో సభ్యులుగా చేరిరి వెంటనే జాన్ సమితి సభ్యులలో ఒకముఖ్యసభ్యు డాయెను. జనులలో కార్యోత్సాహాన్ని ఉత్తేజాన్ని పుట్టించుటానికి సమితియొక్క డబ్లిన్ శాఖ ప్రకటించిన ప్రతిప్రకటనమీద నాతనిసంతకముండెను. ఆరోజులలో సమితిఐరిషు శాసనసభలో సంస్కరణాలను ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రయత్నించుచుండెడి కాని ప్రభుత్వము ప్రచారవ్యాలను పొల్పడుటచే, సమితి, ఐర్లండును యింగ్లండునుండి విడదీయుటయే ముఖ్యోద్దేశము గావించుకొన్నది ఈ ద్దేశమువార్చినంతనే సమితినుండి - పిరికిపందలు చంచలమనస్కులువెడలిపోయిరి. కానిషియరుసోదరులు మాత్రము వెనుకంజవేయలేదు. సంకటపరిస్థితులు సమితినెదుర్కొనిన కాలదిబానియందు వారికి భక్తిశ్రద్ధలు యినుమడించినవి మాతృదేశస్వాతంత్ర్యముకొరకు పాటుపడవారికిపట్టుదల హెచ్చినది

౧౭౯౫ మొదలుకొని ౧౭౯౮ వ సంవత్సరంవరకు వారుతమన్ధృత్వవల్ల ధనాగన గావించుకొంటూ సమితి కార్యముల నమితోత్సాహంతో కొనసాగించుచు ఉండిరి ౧౭౯౮ వ సంవత్సరం మార్చినెలలో సమితియొక్క కార్యసంఘాన్ని ప్రభుత్వం నిర్బంధించింది. అందువల్ల సమితి కి చాలనష్టంకలిగింది. నాయకులతోపాటు సమితియొక్క గుట్టుమట్టులన్నీ ప్రభుత్వంవారి వశమైనవి. పట్టుబడినవారి స్థానాన్ని పనిచేయుటానికి జాన్ షియరు నియమింపబడెను. అతనికి స్వాభావికమైన కార్యోత్సాహంతోను, శక్తితోను ఆపెడుపని ప్రారంభించెను. అప్పుడు టోన్ ఫ్రెంచిదేశంలో ఉండెను. ఒకన్నర్ యింగ్లాండులో చిక్కుకొనెను. రస్సెల్, ఎమ్మెట్, ఫిట్జ్‌రాల్డు జైలులోపడియుండిరి. అయినప్పటికి జాన్ షియరు జంకలేదు దానికిబదులువారంగరి మనోరథమైన 'ఆయుధబలమును తీసుకొనివచ్చుటకు ఆహోరాత్రాలుపాటుపడగోడగెను. ౧౭౯౮ మే ౨౩ వ తేదీని తిరుగుబాటుప్రారంభించ వలసినదని జాగాఅతడు నిర్ణయించెను. వెక్స్‌ఫర్డు, కిల్దేర్ జిల్లాలలో పర్యటనమొనరించి అక్కడ సర్వసన్నాహములు గావించి కార్క్ జిల్లాకుపోవుటకు బయలుదేరుమందుగా నాతను ప్రభుత్వంవారిచేతిలో చిక్కెను. స్పెన్స్ హాల్ జైలులో నాతడు పెట్టబడెను

ఐర్లండులో బ్రిటిషుప్రభుత్వగూఢచారులుగపనిచేసిన వారందరిలో కప్టెన్ వారన్స్ ఫోర్డుఆరమ్‌స్ట్రాంగును మించినవాడు మెంకొకడులేడు. అతడు జాన్‌యొక్క పరిచయము సంపాదించి ఐరిషువారి స్వాతంత్ర్యము కొరకై ధనప్రాణములను లెక్క-సేయక పాటుపడునట్టి సభ్యుడుగ అతనికి విశ్వాసము కల్గించెను అంతటినుండియు అనుదినము షియరుసోదరుల యిండ్లకుపోవుచు వారిపిల్లలతో ఆడుచు కుటుంబములో ఒకడుగమారిపోయి, వారిగుట్టుమట్టులనెల్ల ఎరింగి బ్రిటిషుఆధికారులకు తెలియజేయుచుండెను. షియరుసోదరులు మే ౨౧ వ తేదీన నిర్బంధింపబడిరి. జూన్ ౧౨ వ తారీఖున వారికిప్రతికూలముగ సాక్ష్యము చెప్పుటకు ఆరమ్‌స్ట్రాంగ్ బోనెక్కెను.

విచారణమును నాటికి వాయిదా వేయవలెనని సదిగా నిందితుల న్యాయవాదియగు కర్రాన్ కోరెను. కాని న్యాయాధిపతి ఆకోర్కెను పెడచెవినిపెట్టెను. మరునాటిఉదయమునకు ఎనిమిదిగంటలకు విచారణముగిసెను. జ్యూరీసభ్యులు పదినేదునిముసములలోనే షియరుసోదరులు దోషులని నిర్ణయ మొసంగిరి.

ఉమ్మట జాన్ షియారునిట్లు గంభీరమును దృఢమునైన కంఠముతో నిట్లువాఙ్మూల మొసంగెను.

"న్యాయాధిపతులారా! మీరు మాకు శిక్ష విధించుటకు పూర్వం నాల్గు మాటలు చెప్పగోరెదను. ఏలనన- మీరు విధింపబోవు శిక్షకంటెను దుర్భరమైన భారమొకటి నాహృదయాన్ని క్రుంగదీయుచున్నది అది నాపైమోపబడిన నేరము వినినప్పటినుండికలిగినది విచారణలో నేనానేరము గావించినట్లు రుజువుచేయబడుటచే ఆ భారము ద్విగుణీకృతమైనది. నాదేశీయులగు జూరీ సభ్యులు ప్రభుత్వసాక్షులందరూ సత్యమే చెప్పిరని చెప్పిరి నామనసులోనున్నది చెప్పుటకు నాకీ యవకాశం దొరికియుండనిచో నా హృదయాన్నణచుచున్న ఆభారమునకు నాభాగ్యము అంతముండేదికాదు. జూరీ సభ్యుల్నిగాని వారి నిర్ణయాన్నిగాని విమర్శించుట నా ఉద్దేశంకాదు. నాపై మోపబడిన నేరంలోని ఒకభాగాన్ని మీకు జ్ఞాపకం తెచ్చుకొన కోర్తాను. ఆ భాగాన్ని తలంచినంతనే నాకు కంపర మెత్తుచున్నది, మీయెదుటను-యిక్కడచేరిన యీ ప్రజలయెదుటనే నా నేరము చేయలేదని చెప్పుటకు నాకీఅవకాశం దొరికియుండనిచో నాకు జీవితమే దుర్భరమయ్యేది నా ధైర్యస్థైర్యములు నిర్వీర్యమైపోయెడివి ఐర్లండుదేశంపక్షం పోరాడు సైన్యానికి ఏమాత్రంకూడా సహాయంచేయవద్దని నా దేశీయులకోరినానని నాపై నేరంమోపబడుతు ఇక్కడ కూడిన ఆశేషజనులలో నాస్నేహితులమాటుండినిచ్చ-తుదవకు పరిచయస్థులెవ్వరైనానేను శరణుజొచ్చిన శత్రువునకు నిలువనీడనీయవద్దన్నానని చెప్పినట్లు నమ్మినచో ఉరిశిక్షకేకాదు యింకే క్రూరశిక్షకైనా నే నర్హుడనగుదును. త్వరలోనే యేపరమేశ్వరునిపాదసన్నిధికిపోవుచున్నానో ఆపరమేశ్వరుని సాక్షిగ చెప్పుచున్నాను. తప్పునిసరి అయినచోగాని తోడి మానవులలో నెవ్వాని ప్రాణంతీయకూడదనియే నాదృఢవిశ్వాసం. ఇక్కడ యిప్పుడు నేనిట్లు బహిరంగముగాచెప్పుటచే నాహృదయానికి అన్యత్రాలభ్యమైనగాని శాంతి కలిగింది. దీనివల్ల మృత్యుముఖము చొరనున్న నామాటలు నాతో నేకీభవింపనివారి మనోభావాలనుకూడ మార్చునను కొంటాను. నాపై మోపబడిన నేరముతో పోల్చదగినది. హత్యకంటె యింకొకటిలేదని భగవత్సాక్షిగ చెప్పుచున్నాను. లొంగిన శత్రువుయొక్క ప్రాణముతీయుటకు హత్యచేయుటకు ఎట్టిభేదంలేదని నా దృఢాభిప్రాయం. నన్నట్టి నీచునిగ భావించక నామాటల నమ్మవలసిందని న్యాయాధిపతులను నాదేశస్థులను కోరుచున్నాను. భగవంతుడు నన్నట్టి దుర్మార్గునిగ ఎంచడనియే నా విశ్వాసం. న్యాయాధిపతులారా! మిమ్మల్ని నే కోరేది యింకేదీలేదు. నాస్వదేశస్థులగు జూరీ సభ్యులే నన్ను నేరస్థునిగ తలంచినారు. నేరమునకై శాసనప్రకారం నాకు శిక్షవిధింపబడనున్నది. ఆశిక్ష ననుభవించటానికి నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను కాని నాదొక్క ప్రార్థన ఉంది. అది నాకుసంబంధించినది కాదు. నాకుప్రాణాధికుడైన సోదరుడొకడున్నాడు. నాకతని మీదఉన్న ప్రేమ నాప్రార్థనకు కారణం కాదు ఆతడు పురుషుడు. నాపరిస్థితులలో నాతడున్న చావునకు వెరవడని నానమ్మకము. కాని నాకంటె అతనికి ప్రేమబంధాలు ఎక్కువగలవు. శిక్ష రద్దుచేయుండని నేనుకోరను. అది యీ న్యాయస్థానానికి మించిన విషయమని నాకుతెలుసును. న్యాయాధిపతులకు ఉచితమని తోచినంతవ్యవధి వారికీయకోర్తాను. అతని కుటుంబపరిస్థితులు సరిగాలేవని మాకు తెలుసును. అతడే వాటిని చక్కబెట్టుకొనగలిగినవాడు పైగా మాయిద్దరి మరణంతోను మాతల్లి పుత్రహీన యగుచున్నది. ఆవిషయం కూడా మాకు తెలుసును. మీసోదరులలో యిద్దరు రాజసేవయందు మరణించిరి. కోరినంతత్వరలో నన్నురదీసి నాసోదరునికి మాత్రం కొంచం అవకాశం ఒసంగవని ప్రార్థించుచున్నాను. అట్లైన మాకుటుంబముపై పడనున్న యీవిపత్తుల భరించుటకు మావాళ్లకు కొంచం ధైర్యం చేకూరగలదు. ఇదియే నాప్రార్థన. చనిపోవువరకు జ్ఞాపకం ఉంచుకొంటాను. మనలనందర్ని దయార్ద్రహృదయులగా సృష్టించిన ఆపరాత్పరుని మీక్షేమానికై ప్రార్థిస్తాను. ఇదియే నాకోరునది. ఇంకేమియు చెప్పుటకులేదు."

న్యాయాధిపతిశిక్ష చెప్పటానికిప్రారంభించేటప్పటికి నాల్గుగంటలైంది. మరునాటిప్రాతస్సే ఆసోదరుల ఉరితీయుటానికి నిశ్చయింపబడింది. జూలై ౧౪ వ తేదీ శనివారంనాడు ఉరితీయువారినుంచే గదిలోనికి వారిని మార్చిరి. అక్కడ నేవారిరువురు భాష్పనయనాలతో కడసారి కౌగిలించుకొనిరి. అంతటవారి చేతులు కట్టివేయబడినవి. 'నల్లనిటోపిలను కనుబొమ్మలంటువరకు తగిల్చిరి. ఒకరిచేయి నింకొకరుపట్టుకొని వారిద్దరూ ఉరికంబమెక్కిరి. జ్యేష్ఠసోదరుడు మాత్రము కొంచం చలించెను. కాని కనిష్ఠుడు జంకలేదు. ఇరువురు ఒకతల్లికడుపుననే పుట్టినారు-ఒకచోటనే వసించిరి. ఒకటే శరీరముగా మెలగినారు. దేశస్వాతంత్ర్యదేవత నొక్కదాన్నే ఉపాసించిరి కడకు ఒక్కసారే వారిద్దరు అనంతమునందు విలీనమైపోయిరి.

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad. Editor K. Balakrishna Reddy.